



2024/1347

22.5.2024

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2024/1347,

annettu 14 päivänä toukokuuta 2024,

vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiselle kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle ja myönnetyn suojelun sisällölle, neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU kumoamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 78 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan ja 79 artiklan 2 kohdan a alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyhteistyötä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2011/95/EU ⁽⁴⁾ on tehty useita aineellisia muutoksia. Jotta voidaan varmistaa turvapaikkapäätösten ja kansainvälisen suojelun sisällön yhdenmukaisuus ja lähentyminen sekä vähentää kannustimia liikkua unionissa, kannustaa kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä pysyttelemään jäsenvaltiossa, joka on myöntänyt heille suojelua, ja varmistaa kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden tasapuolinen kohtelu, kyseinen direktiivi olisi kumottava ja korvattava asetuksella.
- (2) Turvapaikka-asioita koskeva yhteinen politiikka, johon sisältyy Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä, joka perustuu 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan Geneven yleissopimuksen, sellaisena kuin se on täydennettynä 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla, jäljempänä ”Geneven yleissopimus”, täysimääräiseen ja kokonaisvaltaiseen soveltamiseen, on olennainen osa unionin tavoitetta muodostaa asteittain vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue, joka on avoin henkilöille, jotka olosuhteiden pakosta oikeutetusti hakevat suojelua unionista. Tällaisessa politiikassa olisi noudatettava jäsenvaltioiden yhteisvastuun ja oikeudenmukaisen vastuunjaon periaatetta, myös rahoituksen osalta. Geneven yleissopimus on pakolaisten suojelua koskevan kansainvälisen oikeudellisen järjestelmän kulmakivi.
- (3) Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä perustuu yhteisiin vaatimuksiin, jotka koskevat turvapaikkamenettelyjä, aseman tunnustamista ja suojelua unionin tasolla ja vastaanotto-olosuhteita, sekä järjestelmään, jolla määritetään kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio. Vaikka Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän asteittaisessa kehittämisessä on edistytty, jäsenvaltioiden välillä on edelleen merkittäviä eroja käytettävissä menettelyissä, hyväksymisasteissa, myönnettävän suojelun muodossa ja kansainvälistä suojelua hakevien ja saavien henkilöiden aineellisten vastaanotto-olosuhteiden ja heille myönnettävien etuuksien tasossa. Nämä erot saattavat aiheuttaa edelleen liikkumista ja vaarantaa tavoitteen varmistaa kaikkien hakijoiden yhdenvertainen kohtelu riippumatta siitä, missä päin unionia he jättivät hakemuksen.
- (4) Komissio ehdotti 6 päivänä huhtikuuta 2016 antamassaan tiedonannossa ”Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistaminen ja laillisten maahanpääsyyväylien kehittäminen” vaihtoehtoja Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän parantamiseksi esimerkiksi luomalla kestävä ja oikeudenmukainen järjestelmä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä varten, lujittamalla Eurodac-järjes-

⁽¹⁾ EUVL C 75, 10.3.2017, s. 97.

⁽²⁾ EUVL C 207, 30.6.2017, s. 67.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 10. huhtikuuta 2024 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 14. toukokuuta 2024.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/95/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle (EUVL L 337, 20.12.2011, s. 9).

telmää, edistämällä unionin turvapaikkajärjestelmän sääntöjen lähentymistä, ehkäisemällä edelleen liikkumista unionissa sekä muuttamalla Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto varsinaiseksi virastoksi. Tiedonannossa vastataan Eurooppa-neuvoston 18 ja 19 päivänä helmikuuta 2016 esittämiin kehotuksiin edistyä unionin nykyisen toimintakehyksen parantamisessa, jotta varmistetaan inhimillinen ja tehokas turvapaikkapolitiikka.

- (5) Koska Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 78 artiklan 2 kohdassa edellytetään yhdenmukaista turvapaikka-asetmaa ja toimivaa Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää, kansallisten turvapaikkajärjestelmien lähentämisessä olisi edistytävä huomattavasti erityisesti hyväksymisasteissa ja myönnetyn suojeluaseman muodossa havaittujen jäsenvaltioiden välisten erojen osalta. Lisäksi kansainvälistä suojelua saaville henkilöille myönnettäviä oikeuksia olisi selvennettävä ja yhdenmukaistettava lisää.
- (6) Tästä syystä tarvitaan asetus, jotta voidaan varmistaa johdonmukaisempi yhdenmukaistamisen taso kaikkialla unionissa, parantaa oikeusvarmuutta ja lisätä avoimuutta.
- (7) Tämän asetuksen päätavoitteena on varmistaa yhtäältä, että jäsenvaltioissa sovelletaan yhteisiä perusteita sellaisten henkilöiden tunnistamiseen, jotka todella tarvitsevat kansainvälistä suojelua, ja toisaalta, että kansainvälistä suojelua saavat henkilöt saavat samat oikeudet kaikissa jäsenvaltioissa.
- (8) Pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman tunnustamista ja sisältöä koskevien sääntöjen entisestään lähentämisen pitäisi lisäksi osaltaan vähentää kansainvälistä suojelua hakevien ja kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden edelleen liikkumista jäsenvaltiosta toiseen.
- (9) Kansainvälistä suojelua olisi myönnettävä tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluville kolmansien maiden kansalaisille ja kansalaisuudettomille henkilöille, jotka täyttävät kansainvälisen suojelun myöntämisen edellytykset. Kansainvälistä suojelua ei olisi myönnettävä kolmansien maiden kansalaisille ja kansalaisuudettomille henkilöille, jotka eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan. Jos myönnetään kansallinen humanitaarinen asema, se ei saisi olla vaarassa sekoittaa kansainväliseen suojeluun.
- (10) Kansainvälisen suojelun sisältöä koskevia tämän asetuksen säännöksiä, mukaan lukien edelleen liikkumisen ehkäisemiseen tarkoitettut säännöt, olisi sovellettava henkilöihin, joille on myönnetty kansainvälistä suojelua sen jälkeen, kun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1350⁽⁵⁾ mukainen uudelleensijoittamismenettely tai humanitaarisen maahanpääsyn menettely on saatu myönteiseen päätökseen.
- (11) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä ”perusoikeuskirja”, ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tunnustettuja periaatteita. Tällä asetuksella pyritään erityisesti varmistamaan ihmisarvon täysimääräinen kunnioittaminen sekä turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten oikeus turvapaikkaan ja edistämään niiden perusoikeuskirjan määräysten soveltamista, jotka koskevat ihmisarvoa, yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista, sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta, oikeutta koulutukseen, ammatillista vapautta ja oikeutta tehdä työtä, elinkeinovapautta, oikeutta turvapaikkaan, suojaa palauttamis-, karkottamis- ja luovuttamistapauksissa, yhdenvertaisuutta lain edessä, syrjintäkieltoa, lapsen oikeuksia sekä sosiaaliturvaa ja toimeentuloturvaa ja terveyden suojelua koskevia oikeuksia. Mainitut määräykset olisi näin ollen pantava täytäntöön sen mukaisesti.
- (12) Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden kohtelussa jäsenvaltioita sitovat sellaisista kansainvälisen oikeuden välineistä johtuvat velvoitteet, joiden osapuolia ne ovat, ja erityisesti ne, joilla kielletään syrjintä.
- (13) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1147⁽⁶⁾ perustetun turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston varoja olisi käytettävä asianmukaisen tuen antamiseen jäsenvaltioille tässä asetuksessa asetettujen vaatimusten täytäntöönpanossa. Erityisesti olisi tuettava niitä jäsenvaltioita, joiden turvapaikkajärjestelmään kohdistuu erityisiä ja suhteettomia paineita ennen kaikkea niiden maantieteellisen sijainnin tai väestötilanteen vuoksi. Samalla kun noudatetaan yleistä periaatetta päällekkäisen rahoituksen kieltämisestä, jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä kaikilla hallinnon tasoilla täysin sellaisten varojen tarjoamat mahdollisuudet, jotka eivät liity suoraan turvapaikka- ja muuttoliikepolitiikkaan mutta joita voitaisiin käyttää kyseisen alan toimien rahoittamiseen.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1350, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, uudelleensijoittamista ja humanitaarista maahanpääsyä koskevan unionin kehyksen käyttöönotosta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1147 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1350, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1350/oj>).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1147, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston perustamisesta (EUVL L 251, 15.7.2021, s. 1).

- (14) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/2303 ⁽⁷⁾ perustetun Euroopan unionin turvapaikkaviraston, jäljempänä "turvapaikkavirasto", olisi annettava asianmukaista tukea tämän asetuksen soveltamisessa, erityisesti antamalla asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä tai sen suostumuksella asiantuntijoita avustamaan jäsenvaltion viranomaisia, kun ne vastaanottavat, rekisteröivät ja käsittelevät kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia, sekä antamalla ajantasaista tietoa kolmansista maista, myös alkuperämaatietoja, sekä muita asianmukaisia ohjeita ja välineitä. Tätä asetusta soveltaessaan jäsenvaltioiden viranomaisten olisi otettava huomioon turvapaikkaviraston kehittämät operatiiviset vaatimukset, indikaattorit, suuntaviivat ja parhaat käytännöt. Arvioidessaan kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia jäsenvaltioiden viranomaisten olisi otettava huomioon turvapaikkaviraston ja kolmansia maita koskevia tietoja tuottavien eurooppalaisten verkostojen asetuksen (EU) 2021/2303 mukaisesti unionin tasolla laatimat lähtömaiden tilannetta koskevat tiedot, raportit, yhteinen analyysi ja ohjeistus, sanotun kuitenkin vaikuttamatta kyseisten arviointien tapauskohtaiseen luonteeseen.
- (15) Tätä asetusta sovellettaessa olisi otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu lapsen oikeuksista vuonna 1989 tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen mukaisesti. Lapsen etua arvioidessaan jäsenvaltioiden viranomaisten olisi erityisesti otettava asianmukaisesti huomioon perheen yhtenäisyyden periaate sekä alaikäisen hyvinvointi ja sosiaalinen kehitys, kielitaito, turvallisuus ja asianomaisen alaikäisen näkemykset hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.
- (16) Jotta voidaan turvata lapsen etu ja alaikäisen yleinen hyvinvointi ja edistää jatkuvuutta ilman huoltajaa olevien alaikäisten avustamisessa ja edustamisessa, jäsenvaltioiden olisi mahdollisuuksien mukaan pyrittävä varmistamaan, että sama luonnollinen henkilö on vastuussa ilman huoltajaa olevasta alaikäisestä niin turvapaikkamenettelyn aikana kuin kansainvälisen suojelun myöntämisen jälkeenkin.
- (17) Täysi-ikäinen lapsi olisi katsottava yksilöllisen arvioinnin perusteella huollettavaksi vain silloin, jos hän ei vakavaan, muuhun kuin ohimenevään sairauteen tai vakavaan vammaan liittyvän fyysisen tai psyykkisen tilan vuoksi kykene elättämään itseään.
- (18) Perheen yhtenäisyyttä koskevat tämän asetuksen säännökset eivät vaikuta jäsenvaltioissa tunnustettuihin arvoihin ja periaatteisiin. Jos kyseessä on moniavioinen avioliitto, kukin jäsenvaltio voi päättää, haluaako se soveltaa perheen yhtenäisyyttä koskevia säännöksiä moniavioisiin perheisiin, kuten toisenkin aviopuolison ja kansainvälistä suojelua saavan henkilön alaikäisiin lapsiin.
- (19) Perheen yhtenäisyyttä koskevien säännösten soveltamisen olisi aina perustuttava aitoihin perhesuhteisiin, eikä niitä saisi soveltaa pakkoavioliittoihin eikä avioliittoihin tai avioliitonomaisiin suhteisiin, jotka on solmittu yksinomaan sitä varten, että asianomainen henkilö voisi tulla jäsenvaltioihin tai oleskella jäsenvaltioissa. Jotta perheenjäseniä ei syrjittäisi sen perusteella, missä perhe on perustettu, perheen käsitteen olisi katettava myös alkuperämaan ulkopuolella mutta kuitenkin ennen saapumista unionin alueelle perustetut perheet.
- (20) Jos jäsenvaltio päättää perheen yhtenäisyyttä koskevia säännöksiä sovellettaessa, että naimisissa olevan alaikäisen etu toteutuu parhaiten tämän vanhempien kanssa, kyseisen alaikäisen aviopuolison ei pitäisi tämän asetuksen nojalla saada minkäänlaisia oleskeluoikeuksia tämän avioliiton perusteella.
- (21) Tämä asetusta ei rajoita Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikasta tehdyn pöytäkirjan N:o 24 soveltamista.
- (22) Pakolaisaseman tunnustaminen on toteava toimenpide.
- (23) Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun (UNHCR) kanssa käytävät keskustelut voivat antaa jäsenvaltioiden viranomaisille arvokasta ohjausta niiden määrittäessä, onko hakija Geneven yleissopimuksen 1 artiklassa tarkoitettu pakolainen.
- (24) Tutkiessaan, onko hakijalla perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi tai todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa ja pitävätkö vakaat, vakiintuneet muut kuin valtion viranomaiset, mukaan lukien kansainväliset järjestöt, valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta valvonnassaan antaen suojelua, sekä arvioidessaan, onko hakijalla mahdollisuus saada suojelua vainolta tai vakavalta haitalta alkuperämaan jossakin muussa osassa kuin kotiseudullaan, jäljempänä "sisäisen suojelun vaihtoehto", määrittävän viranomaisen olisi otettava huomioon muun muassa merkitykselliset yleiset tiedot ja UNHCR:n antamat suositukset.

(7) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2303, annettu 15 päivänä joulukuuta 2021, Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) N:o 439/2010 kumoamisesta (EUVL L 468, 30.12.2021, s. 1).

- (25) Olisi säädettävä pakolaisaseman määrittelylle ja sisällölle asetettavista vaatimuksista, joita jäsenvaltioiden toimivaltaiset kansalliset elimet voivat käyttää ohjeena Geneven yleissopimusta soveltaessaan.
- (26) On tarpeen ottaa käyttöön yhteiset perusteet, joiden mukaisesti turvapaikanhakijat tunnustetaan Geneven yleissopimuksen 1 artiklassa tarkoitetuiksi pakolaisiksi.
- (27) Jos hakijan lausumien yhden tai useamman erityisen näkökohdan tueksi ei ole esitetty asiakirjoja tai muita todisteita, asia olisi ratkaistava hakijan eduksi, edellyttäen, että hakija on todella yrittänyt näyttää toteen kansainvälisen suojelun tarpeen, kaikki hakijan saatavilla olevat olennaiset seikat on toimitettu ja muiden asiaan vaikuttavien seikkojen puuttumisesta on annettu tyydyttävä selitys, hakijan lausumia pidetään johdonmukaisina ja uskottavina ja hakijan yleinen uskottavuus on todettu ottaen huomioon ajankohta, jolloin hakija haki kansainvälistä suojelua, ja tarvittaessa on esitetty syyt sille, miksei suojelua ole haettu aikaisemmin.
- (28) Määrittävä viranomaisena ei saisi pitää hakijaa epäuskottavana vain, koska hakija ei vedonnut väitettyyn seksuaaliseen suuntautumiseensa saadessaan ensimmäisen kerran tilaisuuden selostaa vainon perusteita, paitsi jos on selvää, että hakija yrittää ainoastaan viivyttää tai häiritä hänen palauttamiseensa johtavan päätöksen täytäntöönpanoa.
- (29) Hakijan vakaumus, uskomukset tai suuntautuminen, joiden vuoksi hän osallistuu toimintaan, joiden perusteella hänellä voi olla perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi tai todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa, olisi otettava huomioon, vaikka hän olisi alkuperämaassa ollessaan salannut ne kokonaan tai osittain.
- (30) Jos hakija ei sellaisten olosuhteiden vuoksi, joihin hän ei voi vaikuttaa, ole käytettävissä menettelyn aikana, sovelletaan asiaa koskevia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1351⁽⁸⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1348⁽⁹⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1346⁽¹⁰⁾ säännöksiä ja niissä säädettyjä takeita.
- (31) Erityisesti on tarpeen ottaa käyttöön seuraavat yhteiset käsitteet: suojelun tarpeen ilmeneminen sur place -tilanteessa, haitan aiheuttajat ja suojelu, sisäinen suojelu ja vaino, mukaan lukien vainon syyt.
- (32) Suojelua tarjoavia toimijoita voivat olla valtio tai vakaat, vakiintuneet muut kuin valtion viranomaiset, mukaan lukien kansainväliset järjestöt, jotka pitävät valtiota tai huomattavaa osaa valtion alueesta valvonnassaan ja jotka täyttävät tässä asetuksessa vahvistetut edellytykset, edellyttäen, että ne ovat kykeneviä ja halukkaita tarjoamaan suojelua. Tällaisen suojelun olisi oltava tehokasta ja luonteeltaan muuta kuin tilapäistä.
- (33) Kun vainoa harjoittavina tai vakavaa haittaa aiheuttavina toimijoina eivät ole valtio eivätkä valtion toimijat, määrittävän viranomaisen olisi osana kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen arviointia tutkittava, onko olemassa sisäisen suojelun vaihtoehto, kun on ensin todettu, että hakijaan muussa tapauksessa sovellettaisiin tässä asetuksessa vahvistettuja määrittelyperusteita. Vainolta tai vakavalta haitalta suojaavan sisäisen suojelun vaihtoehtona olisi oltava tosiasiallisesti hakijan saatavilla sellaisessa alkuperämaassa osassa, mihin hän voi turvallisesti ja laillisesti matkustaa sekä päästä ja mihin hänen voidaan kohtuudella olettaa asettuvan. Määrittävällä viranomaisella olisi oltava velvollisuus näyttää toteen, että saatavilla on sisäisen suojelun vaihtoehto. Kun määrittävä viranomaisella näyttää toteen, että sisäisen suojelun vaihtoehto on saatavilla, hakijalla olisi oltava oikeus esittää näyttöä ja toimittaa saatavillaan olevia seikkoja.
- (34) Tarkastellessaan, voidaanko hakijan kohtuudella odottaa asettuvan alkuperämaansa toiseen osaan, määrittävän viranomaisen olisi otettava huomioon myös se, pystyisikö hakija huolehtimaan omista ruoan saantiin, hygieniaan ja majoitukseen liittyvistä perustarpeistaan alkuperämaassaan vallitseissa paikallisissa olosuhteissa.

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1351, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinnasta, asetusten (EU) 2021/1147 ja (EU) 2021/1060 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 604/2013 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1348, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta (EUVL L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1346, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (EUVL L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

- (35) Kun vainoa harjoittavina tai vakavaa haittaa aiheuttavina toimijoina ovat valtio tai valtion toimijat, olisi oletettava, että suojelua ei tosiasiallisesti ole hakijan saatavilla, eikä määrittävän viranomaisen tarvitse tutkia, onko olemassa sisäisen suojelun vaihtoehto. Määrittävän viranomaisen olisi voitava tutkia, onko olemassa sisäisen suojelun vaihtoehto, ainoastaan, kun on todettu selvästi, että vainon tai vakavan haitan vaara johtuu sellaisesta toimijasta, jonka valta rajoittuu selvästi tiettyyn maantieteelliseen alueeseen, tai kun valtion itsensä valvonnassa on vain tiettyjä osia asianomaisesta maasta.
- (36) Arvioitaessa sur place -hakemusta se tosiseikka, että vainon tai vakavan haitan vaara perustuu olosuhteisiin, jotka eivät ole hakijan alkuperämaassaan omaksumien vakaumusten tai suuntautumisen ilmaisemista tai jatkamista, saattaa olla osoitus siitä, että hakijan ainoana tai pääasiallisena tarkoituksena on ollut saada aikaan tarvittavat edellytykset kansainvälisen suojelun hakemiselle.
- (37) Vainoksi katsottaviin tekoihin, jotka ovat luonteeltaan sukupuoleen liittyviä tai lapsiin kohdistuvia, saattavat olosuhteista riippuen kuulua muun muassa alaikäisten värväys, sukuelinten silpominen, pakkoavioliitto, lapsikauppa ja lapsityövoiman käyttö sekä ihmiskauppa seksuaalisessa hyväksikäyttötarkoituksessa.
- (38) Vainoksi katsottavia tekoja voivat olla kohtuuton tai syrjivä syytteenpano tai rankaiseminen. Tällaista kohtuutonta tai syrjivää syytteenpanoa tai rankaisemista voi esiintyä muun muassa tilanteissa, joissa hakija kieltäytyy asepalveluksesta moraalisiin, uskonnollisiin tai poliittisiin perusteisiin tai sen vuoksi, että hän kuuluu tiettyyn etniseen ryhmään tai hänellä on tietty kansalaisuus.
- (39) Yksi edellytyksistä Geneven yleissopimuksen 1 artiklan A kohdassa tarkoitettujen pakolaisen aseman myöntämiselle on syy-yhteys vainon syiden eli rodun, uskonnon tai vakaumuksen, kansallisuuden, poliittisten mielipiteiden tai tiettyyn yhteiskuntaluokkaan kuulumisen ja vainoksi katsottavien tekojen tai tällaiset teot estävän suojelun puuttumisen välillä.
- (40) On myös tarpeen ottaa käyttöön yhteinen käsite ja vainoamisperuste ”tiettyyn yhteiskuntaryhmään kuuluminen”. Tiettyä yhteiskuntaryhmää määriteltäessä hakijan seksuaalisesta suuntautumisesta tai sukupuolesta, sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu mukaan lukien, johtuvat seikat, jotka voivat liittyä tiettyihin oikeudellisiin perinteisiin ja tapoihin ja jotka johtavat esimerkiksi sukuelinten silpomiseen, pakkosterilointiin tai pakkoaborttiin, olisi otettava asianmukaisesti huomioon, sikäli kuin ne liittyvät hakijalla olevaan perusteltuun aiheeseen pelätä joutuvansa vainotuksi. Vammaisuus voi olosuhteista riippuen olla tiettyä yhteiskuntaryhmää määriteltäessä huomioon otettava ominaisuus.
- (41) Alkuperämaassa vallitsevat olosuhteet, kuten sellaisen rikoslainsäädännön olemassaolo ja soveltaminen, jonka kohteena ovat erityisesti homo- ja biseksuaaliset sekä trans- ja intersukupuoliset henkilöt, voivat tarkoittaa, että kyseisten henkilöiden on katsottava muodostavan tietyn yhteiskuntaryhmän.
- (42) Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten olisi kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta arvioidessaan käytettävä hakijan uskottavuuden arvioinnissa menetelmiä, joissa kunnioitetaan perusoikeuskirjassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattuja hakijan oikeuksia, erityisesti oikeutta ihmisarvoon ja yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen. Erityisesti kun on kyse seksuaalisesta suuntautumisesta ja sukupuoli-identiteetistä, hakijaa ei saisi alistaa yksityiskohtaisille kuulusteluille tai testeille, jotka koskevat hänen seksuaalielämäänsä.
- (43) Yhdistyneiden kansakuntien päämäärät ja periaatteet vahvistetaan Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa sekä 1 ja 2 artiklassa, ja niitä ilmentävät sen terrorisminvastaisista toimenpiteistä antamat päätöslauselmat. Kyseisissä päätöslauseleissa todetaan muun muassa, että terroriteot, -menetelmät ja -käytännöt ovat Yhdistyneiden kansakuntien päämäärien ja periaatteiden vastaisia ja että terroritekojen tietoinen rahoittaminen, niiden suunnittelu ja niihin yllyttäminen ovat myös Yhdistyneiden kansakuntien päämäärien ja periaatteiden vastaisia.
- (44) Jos voidaan perustellusti olettaa, että hakija on tehnyt Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa sekä 1 ja 2 artiklassa vahvistettujen päämäärien ja periaatteiden vastaisen teon tai vastaisia tekoja, kansainvälisen suojelun poissulkemista koskevien tämän asetuksen säännösten soveltamiseksi ei edellytetä sen vahvistamista, että hakija on tuomittu jostakin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/541⁽¹⁾ 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta terrorismirikoksesta.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6).

- (45) Kansainvälisen suojelun poissulkemista koskevien tämän asetuksen säännösten soveltamiseksi hakijaan, joka on tehnyt terroristiryhmän toimintaan osallistumisen tunnusmerkistön täyttäviä tekoja, se tosiseikka, ettei ole todettu kyseisen hakijan tehneen, yrittäneen tehdä tai uhanneen tehdä terroritekoja, sellaisena kuin se määritellään Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa, ei estä jäsenvaltioiden viranomaisia pitämästä hakijan toimintaa Yhdistyneiden kansakuntien päämäärien ja periaatteiden vastaisena.
- (46) Arvioitaessa yksilöllisesti tosiseikkoja, jotka saattavat antaa vakavaa aiheutta epäillä, että hakija on syyllistynyt Yhdistyneiden kansakuntien päämäärien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin, on yllyttänyt tällaisiin tekoihin tai on muulla tavoin osallistunut tällaisiin tekoihin, pidetään erityisen merkittävänä sitä tosiseikkaa, että hakija on jonkin jäsenvaltion tuomioistuimissa tuomittu osallistumisesta terroristiryhmän toimintaan, kuten myös sitä, että jokin tuomioistuin on todennut hakijan kuuluneen tällaisen ryhmän johtajiin, eikä tällöin pidä olla mitään velvollisuutta todeta, että hakija on yllyttänyt terroritekoon tai on muulla tavoin osallistunut siihen.
- (47) Poliittisen rikoksen tekeminen ei lähtökohtaisesti ole peruste pakolaisaseman poissulkemiselle. Erityisen julmia tekoja, joissa teko on väitettyyn poliittiseen päämäärään nähden kohtuuton, ja terroritekoja, joille on ominaista väkivalta, olisi kuitenkin pidettävä törkeinä muina kuin poliittisina rikoksina, jotka voivat johtaa pakolaisaseman poissulkemiseen, vaikka niillä väitettäisiin olleen poliittinen päämäärä.
- (48) Olisi myös säädettävä toissijaisen suojeluaseman määrittelylle ja sisällölle asetettavista vaatimuksista. Toissijaisen suojelun olisi täydennettävä Geneven yleissopimuksessa vahvistettua pakolaisten suojelua, ja sen olisi oltava siihen nähden erillinen. Vaikka suojelun perusteet ovat pakolaisasemassa ja toissijaisessa suojeluasemassa erilaiset, suojelun jatkuva tarve voi olla kestoaltaan sama. Pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman tarjoaman suojelun sisältö voi vaihdella vain, jos siitä nimenomaisesti säädetään tässä asetuksessa. Tämän asetuksen mukaisesti jäsenvaltiot voivat kuitenkin myöntää samat oikeudet ja etuudet henkilöille, jotka ovat saaneet kumman tahansa aseman.
- (49) On tarpeen ottaa käyttöön yhteiset perusteet, joiden perusteella kansainvälistä suojelua hakevat henkilöt on tunnustettava toissijaista suojelua saaviksi henkilöiksi. Nämä perusteet olisi johdettava ihmisoikeusvälineissä vahvistetuista kansainvälisistä velvollisuuksista ja jäsenvaltioissa voimassa olevista käytännöistä.
- (50) Arvioitaessa vakavaa haittaa, jonka vuoksi hakija saatetaan katsoa henkilöksi, joka voi saada toissijaista suojelua, mielivaltaisen väkivallan käsitteen olisi käsitettävä väkivalta, joka saattaisi ulottua henkilöihin riippumatta heidän henkilökohtaisista olosuhteistaan.
- (51) Vakavaa haittaa arvioitaessa tilanteita, joissa kolmannen maan asevoimat ottavat yhteen yhden tai useamman aseistetun ryhmän kanssa tai joissa on kyse kahden tai useamman aseistetun ryhmän välisistä yhteenotoista, olisi pidettävä maan sisäisenä aseellisena selkkauksena. Konfliktin luokittelu kansainvälisessä humanitaarisessa oikeudessa tarkoitetuksi "aseelliseksi selkkaukseksi, jolla ei ole kansainvälistä luonnetta" ei ole välttämätöntä eikä aseellisten yhteenottojen intensiivisyyttä, osallisina olevien asevoimien järjestäytyneisyyttä tai selkkauksen kestoa ole tarpeen arvioida erikseen alueella esiintyvän väkivallan intensiteetin arvioinnin lisäksi.
- (52) Kun on kyse vaadittavasta näytöstä siviilihenkilön hengen tai ruumiillisen koskemattomuuden vaarantavan vakavan ja henkilökohtaisen uhkan olemassaolon toteamiseksi, määrittävien viranomaisten ei pitäisi vaatia hakijaa esittämään todisteita siitä, että vaara koskee erityisesti häntä hänen henkilökohtaisiin olosuhteisiinsa liittyvien seikkojen vuoksi. Hakemuksen tueksi riittää kuitenkin matalampi mielivaltaisen väkivallan intensiteetti, jos hakija pystyy osoittamaan, että hän on erityisessä vaarassa henkilökohtaisiin olosuhteisiinsa liittyvien seikkojen vuoksi. Lisäksi määrittävän viranomaisen olisi poikkeuksellisesti katsottava vakavan ja henkilökohtaisen uhkan olemassaolo todetuksi, jos aseelliselle selkkaukselle ominaisen mielivaltaisen väkivallan aste saavuttaa niin korkean intensiteetin, että on merkittäviä perusteita uskoa, että kyseiseen alkuperämaahan tai sen asianomaiseen osaan palautetuilla siviilihenkilöillä olisi todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa jo pelkästään sen vuoksi, että he ovat siellä.
- (53) Riippuen olosuhteista, kuten oleskelun kestosta ja tarkoituksesta, matkustaminen alkuperämaahan saattaa olla osoitus siitä, että pakolaisaseman saanut henkilö on vapaaehtoisesti uudelleen turvautunut alkuperämaansa suojeluun tai asettunut uudelleen asumaan alkuperämaahansa tai että toissijaisen suojeluaseman saaneen henkilön ollessa kyseessä perusteet kyseisen aseman myöntämiselle ovat lakanneet olemasta.

- (54) Asetuksen (EU) 2024/1348 mukaisesti jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että hakijoilla on mahdollisuus käyttää tehokkaita oikeussuojakeinoja tuomioistuimessa hakeakseen muutosta määrättävän viranomaisen päätöksiin hylätä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus perusteettomana tai päätöksiin poistaa kansainvälinen suojelu. Toimivaltaisen tuomioistuimen olisi tutkittava perusteellisesti syyt, joiden vuoksi määrättävä viranomainen päätti hylätä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tai poistaa kansainvälisen suojelun suojelua saavalta henkilöltä, jos kyseisestä hylkäämis- tai poistamispäätöksestä nostetaan kanne.
- (55) Matkustusasiakirjojen, jotka myönnetään kansainvälistä suojelua saaville henkilöille ensimmäistä kertaa tai jotka uusitaan tämän asetuksen voimaantulon jälkeen, olisi oltava neuvoston asetuksen (EY) N:o 2252/2004⁽¹²⁾ tai vastaavien turvatekijöitä ja biometriikkaa koskevien vähimmäisvaatimusten mukaisia.
- (56) Oleskelulupien, jotka myönnetään kansainvälistä suojelua saaville henkilöille ensimmäistä kertaa tai jotka uusitaan tämän asetuksen voimaantulon jälkeen, olisi oltava neuvoston asetuksen (EY) N:o 1030/2002⁽¹³⁾ mukaisia.
- (57) Kansainvälisen suojelun myöntämisen ja oleskeluluvan myöntämisen välisenä aikana jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kansainvälistä suojelua saavilla henkilöillä on tosiasiallinen mahdollisuus käyttää kaikkia tässä asetuksessa vahvistettuja oikeuksia, lukuun ottamatta liikkumisvapautta unionissa ja matkustusasiakirjan myöntämistä.
- (58) Koska perheenjäsenillä on läheinen suhde kansainvälistä suojelua saavaan henkilöön, on tavallista, että he joutuvat sellaista vainoksi katsottavien tekojen tai vakavan haitan kohteeksi, joiden perusteella voitaisiin myöntää kansainvälistä suojelua. Jos saman jäsenvaltion alueella olevat perheenjäsenet eivät täytä kansainvälisen suojelun myöntämisen edellytyksiä, perheen yhtenäisyyden säilyttämiseksi heillä olisi oltava oikeus hakea oleskelulupaa. Tällainen oleskelulupa olisi myönnettävä, jollei perheenjäseniin sovelleta poissulkemisperusteita tai jolleivät kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvät syyt muuta edellytä. Perheenjäsenillä olisi myös oltava oikeus oikeuksiin, jotka myönnetään kansainvälistä suojelua saavalle henkilölle sitten, kun kansainvälinen suojelu on myönnetty. Jos tilanne kuuluu oikeudesta neuvoston direktiivin 2003/86/EY⁽¹⁴⁾ soveltamisalaan ja mainitussa direktiivissä vahvistetut perheenyhdistämistä koskevat edellytykset täyttyvät, kansainvälistä suojelua saavan henkilön perheenjäsenille, jotka eivät henkilökohtaisesti täytä tällaisen suojelun myöntämisen edellytyksiä, olisi myönnettävä oleskeluluvat ja oikeudet mainitun direktiivin mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta perheen yhtenäisyyden säilyttämistä koskevien tämän asetuksen säännösten soveltamista. Tätä asetusta olisi sovellettava rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY⁽¹⁵⁾ soveltamista.
- (59) Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden perheenjäsenille olisi myönnettävä matkustusasiakirjat kansallisten menettelyjen mukaisesti.
- (60) Arvioidessaan kolmannen maan olosuhteissa tapahtunutta muutosta jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava kansainvälistä suojelua saavan henkilön yksilöllisen tilanteen huomioon ottaen, että kyseisessä maassa suojelua tarjoava toimija tai tarjoavat toimijat ovat toteuttaneet kohtuullisia toimenpiteitä vainon tai vakavan haitan estämiseksi, että niillä on muun muassa toiminnassa tehokas oikeusjärjestelmä vainoksi katsottavien tekojen tai vakavan haitan toteuttamiseksi, niistä syytteen asettamiseksi ja niistä rankaisemiseksi ja että kansainvälistä suojelua saava henkilö voi saada tällaista suojelua, jos hänen pakolaisasemansa tai toissijainen suojeluasemansa poistetaan.
- (61) Arvioidessaan, ovatko perusteet kansainvälisen suojelun myöntämiseksi lakanneet olemasta, määrättävän viranomaisen olisi otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat ja saatavilla olevat kansalliset, unionin ja kansainväliset tietolähteet ja ohjeet, myös UNHCR:n antamat suositukset.
- (62) Jos hakija kuuluu Geneven yleissopimuksen 1 artiklan D kohdan soveltamisalaan ja saa siten suojelua tai apua muilta Yhdistyneiden kansakuntien elimiltä tai toimistoilta kuin Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetulta, määrättävän viranomaisen olisi tarkastellessaan, onko kyseinen suojelu tai apu lakannut hakijasta

⁽¹²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 2252/2004, annettu 13 päivänä joulukuuta 2004, jäsenvaltioiden myöntämien passien ja matkustusasiakirjojen turvatekijöitä ja biometriikkaa koskevista vaatimuksista (EUVL L 385, 29.12.2004, s. 1).

⁽¹³⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1030/2002, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2002, kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäisestä kaavasta (EYVL L 157, 15.6.2002, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Neuvoston direktiivi 2003/86/EY, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003, oikeudesta perheenyhdistämiseen (EUVL L 251, 3.10.2003, s. 12).

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77).

riippumattomista syistä ja hänen tahdostaan riippumatta, varmistettava, oliko hakijan pakko poistua kyseisen elimen tai toimiston toiminta-alueelta, oliko hakijan henkilökohtainen turvallisuus vakavasti uhattuna ja eikö asianomainen elin tai toimisto pystynyt varmistamaan hakijan elinoloja toimeksiantonsa mukaisesti.

- (63) Kun pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema lakkaa, jäsenvaltion määrittävän viranomaisen päätös poistaa suojeluasema ei estä kyseistä kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä hakemasta oleskelulupaa muilla kuin kansainvälisen suojelun myöntämiseen johtaneilla perusteilla tai jäämästä edelleen laillisesti kyseisen jäsenvaltion alueelle muilla perusteilla, etenkin, jos hänellä on voimassa oleva unionin pitkäaikainen oleskelulupa, asiaa koskevan unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
- (64) Kansainvälisen suojelun lakkauttamista koskevalla päätöksellä ei saisi olla taannehtivaa vaikutusta. Kansainvälisen suojelun peruuttamista koskevalla päätöksellä olisi oltava taannehtiva vaikutus. Jos päätös perustuu lakkauttamisperusteeseen, sillä ei saisi olla taannehtivaa vaikutusta. Jos pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema peruutetaan sillä perusteella, että sitä ei olisi pitänyt ollenkaan myöntää, asianomainen henkilö voi säilyttää tai menettää saamansa oikeudet kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
- (65) Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden olisi asuttava siinä jäsenvaltiossa, joka on myöntänyt heille suojelua. Niiden kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden, joilla on Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavan jäsenvaltion myöntämä voimassa oleva matkustusasiakirja ja oleskelulupa, olisi sallittava tulla Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavien jäsenvaltioiden alueelle ja liikkua siellä vapaasti sallitun oleskeluajan rajoissa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/399⁽¹⁶⁾ ja Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen⁽¹⁷⁾ 21 artiklan mukaisesti. Kansainvälistä suojelua saavat henkilöt voivat myös hakea lupaa asua muussa kuin kansainvälisen suojelun heille myöntäneessä jäsenvaltiossa asiaa koskevien unionin sääntöjen ja kansallisten sääntöjen mukaisesti. Tämä ei kuitenkaan merkitse pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman ja siihen liittyvien oikeuksien siirtymistä.
- (66) Sen varmistamiseksi, että kansainvälistä suojelua saavat henkilöt noudattavat sallittua oleskelu- tai asumisaikaa asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön tai unionin tai kansainvälisen oikeuden mukaisesti, neuvoston direktiiviä 2003/109/EY⁽¹⁸⁾ olisi muutettava säännösten antamiseksi siitä, että viisivuotiskauden, jonka päätyttyä kansainvälistä suojelua saava henkilö voi saada unionissa pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman, olisi lähtökohtaisesti alettava alusta joka kerta, kun kansainvälistä suojelua saava henkilö tavataan muusta kuin kansainvälistä suojelua hänelle myöntäneestä jäsenvaltiosta, jossa hänellä ei ole oikeutta oleskella tai asua.
- (67) Jäsenvaltioiden viranomaisilla on kansallisen turvallisuuden ja yleisen järjestyksen suhteen tietty harkintavalta, jota olisi tulkittava kansallisen lainsäädännön ja unionin ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Jollei erityisten tosiseikkojen yksilöllisestä arvioinnista muuta johdu, kansalliseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyviin näkökohtiin voivat kuulua myös tapaukset, joissa kolmannen maan kansalainen kuuluu kansainvälistä terrorismia tukevaan järjestöön tai tukee tällaista järjestöä. Arvioidessaan, vaarantaako kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö jäsenvaltion kansallisen turvallisuuden, jäsenvaltion viranomaisilla on oikeus ottaa huomioon muun muassa muilta jäsenvaltioilta tai kolmansilta mailta saatuja tietoja.
- (68) Päätettäessä oikeudesta tässä asetuksessa säädettyihin etuuksiin toimivaltaisen viranomaisen olisi otettava asianmukaisesti huomioon lapsen etu sekä siihen seikkaan liittyvät erityisolosuhteet, että kansainvälistä suojelua saavan henkilön sellaiset lähiomaiset, jotka ovat jo asianomaisessa jäsenvaltiossa ja jotka eivät ole tämän perheenjäseniä, ovat riippuvaisia kyseisestä henkilöstä. Kun kansainvälistä suojelua saavan henkilön lähiomainen on naimisissa oleva alaikäinen, jonka aviopuoliso ei ole tullut hänen mukanaan, alaikäisen edun mukaista saattaa poikkeuksellisissa olosuhteissa olla, että hän on alkuperäisen perheensä kanssa.
- (69) Jäsenvaltioiden olisi voitava rajoittaa toisen palveluksessa työskentelyä tai itsenäistä ammatinharjoittamista, kun on kyse tehtävistä, joihin kuuluu julkisen vallan käyttämistä ja vastuuta kyseisen valtion tai muiden viranomaisten yleisen edun turvaamisesta. Kansainvälistä suojelua saavilta henkilöiltä, jotka käyttävät oikeuttaan yhdenvertaiseen

⁽¹⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/399, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta unionin säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) (EUVL L 77, 23.3.2016, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus (EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19).

⁽¹⁸⁾ Neuvoston direktiivi 2003/109/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2003, pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta (EUVL L 16, 23.1.2004, s. 44).

kohteluun, kun on kyse jäsenyydestä työntekijöitä edustavassa järjestössä tai tietyn ammatin harjoittamisesta, olisi voitava evätä osallistuminen julkisoikeudellisten elinten hallintoon sekä julkisoikeudellisesti säädetyn tehtävän hoitaminen.

- (70) Asumisetuksien olisi oltava perusetuuksia siinä määrin kuin niitä voidaan pitää sosiaalihuoltona.
- (71) Jotta kansainvälistä suojelua saavat henkilöt voisivat käyttää tehokkaammin tässä asetuksessa säädettyjä oikeuksia ja etuuksia, on tarpeen ottaa huomioon heidän erityistarpeensa ja heidän kohtaamansa kotoutumiseen liittyvät erityishaasteet ja auttaa heitä käyttämään kotoutumiseen liittyviä oikeuksiaan, jotka koskevat erityisesti työllisyyskoulutusta ja ammatillista koulutusta sekä mahdollisuutta käyttää ulkomaisten tutkintojen, todistusten ja muiden muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tunnustamismenettelyjä, erityisesti tilanteissa, joissa henkilöllä ei ole esittää asiakirjatodisteita tai hänellä ei ole varaa tunnustamismenettelyjen kustannuksiin.
- (72) Kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä olisi sosiaaliturvan osalta kohdeltava yhdenvertaisesti kansainvälistä suojelua heille myöntäneen jäsenvaltion omien kansalaisten kanssa.
- (73) Olisi varmistettava, että kansainvälistä suojelua saavilla henkilöillä on mahdollisuus terveydenhuoltoon, mukaan lukien fyysinen terveydenhoito ja mielenterveyspalvelut sekä seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuolto, jos ne taataan myös kansainvälistä suojelua heille myöntäneen jäsenvaltion omille kansalaisille.
- (74) Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kotoutumisen helpottamiseksi heillä olisi oltava mahdollisuus hyödyntää kotouttamistoimenpiteitä paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla jäsenvaltioiden määrittelemien ehdoin. Jäsenvaltioiden olisi harkittava kielikursseille pääsyn mahdollistamista edelleen kansainvälistä suojelua saaville henkilöille, jos heillä oli hakijoina mahdollisuus päästä kielikursseille.
- (75) Tämän asetuksen soveltamisen tehokas valvonta edellyttää, että soveltamista arvioidaan säännöllisin väliajoin.
- (76) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, joita ovat vaatimusten vahvistaminen kansainvälisen suojelun myöntämiselle kolmansien maiden kansalaisille ja kansalaisuudettomille henkilöille jäsenvaltioiden toimesta, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle, vaan ne voidaan asetuksen soveltamisalan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (77) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan sekä 4 a artiklan 1 kohdan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkin rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.
- (78) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa vahvistetaan vaatimukset

- a) kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiselle kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi;

- b) pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle;
- c) myönnetyn kansainvälisen suojelun sisällölle.

2 artikla

Aineellinen soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseen kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi sekä myönnetyn kansainvälisen suojelun sisältöön.
2. Tätä asetusta ei sovelleta kansallisiin humanitaarisiin asemiin, joita jäsenvaltiot myöntävät sellaisille kolmansien maiden kansalaisille ja kansalaisuudettomille henkilöille, jotka eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan. Jos kansallinen humanitaarinen asema myönnetään, se ei saa olla vaarassa sekoittua kansainväliseen suojeluun.

3 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) ”pakolaisasemalla” kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tunnustamista jäsenvaltiossa pakolaiseksi;
- 2) ”toissijaisella suojeluasemalla” kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tunnustamista jäsenvaltiossa henkilöksi, joka voi saada toissijaista suojelua;
- 3) ”kansainvälisellä suojelulla” pakolaisasemaa tai toissijaista suojeluasemaa;
- 4) ”kansainvälistä suojelua saavalla henkilöllä” henkilöä, jolle on myönnetty pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema;
- 5) ”pakolaisella” kolmannen maan kansalaista, jolla on perusteltua syytä pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, poliittisten mielipiteiden tai tiettyyn yhteiskuntaryhmään kuulumisen vuoksi ja joka oleskelee kansalaisuusvaltionsa ulkopuolella ja on kykenemätön tai tällaisen pelon vuoksi haluton turvautumaan sanotun maan suojeluun, tai kansalaisuudetonta henkilöä, joka oleskelee entisen pysyvän asuinmaansa ulkopuolella edellä mainituista syistä ja on kykenemätön tai tällaisen pelon vuoksi haluton palaamaan sinne ja johon ei sovelleta 12 artiklaa;
- 6) ”henkilöllä, joka voi saada toissijaista suojelua”, kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä, jolle ei voida myöntää pakolaisasemaa mutta jonka suhteen on esitetty merkittäviä perusteita uskoa, että jos hänet palautettaisiin alkuperämaahansa tai, jos kyseessä on kansalaisuudeton henkilö, entiseen pysyvään asuinmaahansa, hänellä olisi todellinen vaara joutua kärsimään 15 artiklassa määriteltyä vakavaa haittaa, ja johon ei sovelleta 17 artiklan 1 ja 2 kohtaa ja joka on kykenemätön tai tällaisen vaaran vuoksi haluton turvautumaan sanotun maan suojeluun;
- 7) ”kansainvälistä suojelua koskevalla hakemuksella” kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön esittämää pyyntöä saada suojelua jostakin jäsenvaltiosta, kun hakijan voidaan katsoa hakevan pakolaisasemaa tai toissijaista suojeluasemaa;
- 8) ”hakijalla” kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä, joka on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, josta ei vielä ole tehty lopullista päätöstä;
- 9) ”perheenjäsenillä”, sikäli kuin perhe oli olemassa jo ennen hakijan saapumista jäsenvaltioiden alueelle, kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen osalta kansainvälistä suojelua saavan henkilön seuraavia, saman jäsenvaltion alueella olevia perheenjäseniä:
 - a) kansainvälistä suojelua saavan henkilön aviopuoliso tai avopuoliso, jos avopuolisot rinnastetaan aviopuolisoihin asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännössä tai käytännössä;

- b) a alakohdassa tarkoitettujen puolisoiden tai kansainvälistä suojelua saavan henkilön alaikäiset tai täysi-ikäiset huollettavana olevat lapset, jos nämä ovat naimattomia, riippumatta siitä, ovatko he syntyneet avioliitossa tai avioliiton ulkopuolella tai onko heidät adoptoitu kansallisessa lainsäädännössä säädetyn mukaisesti; alaikäinen katsotaan naimattomaksi, mikäli hänen avioliittonsa ei yksilöllisen arvioinnin perusteella olisi asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukainen, jos se olisi solmittu asianomaisessa jäsenvaltiossa, ottaen erityisesti huomioon vähimmäisavioikä;
- c) jos kansainvälistä suojelua saava henkilö on alaikäinen ja naimaton, isä, äiti tai muu aikuinen, myös täysi-ikäinen sisarus, joka joko asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännön tai käytännön mukaan on vastuussa kyseisestä suojelua saavasta henkilöstä; alaikäinen katsotaan naimattomaksi, mikäli hänen avioliittonsa ei yksilöllisen arvioinnin perusteella olisi asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukainen, jos se olisi solmittu asianomaisessa jäsenvaltiossa, ottaen erityisesti huomioon vähimmäisavioikä;
- 10) "alaikäisellä" alle 18-vuotiaasta kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä;
- 11) "ilman huoltajaa olevalla alaikäisellä" alaikäistä, joka saapuu jäsenvaltioiden alueelle ilman hänestä joko asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännön tai käytännön mukaan vastuussa olevaa aikuista ja niin kauan kuin kyseinen alaikäinen ei tosiasiallisesti ole tällaisen aikuisen huostassa, sekä alaikäistä, joka jää ilman huoltajaa sen jälkeen, kun hän on saapunut jäsenvaltioiden alueelle;
- 12) "oleskeluluvalla" jäsenvaltion viranomaisten myöntämää, asetuksessa (EY) N:o 1030/2002 säädetyn yhtenäisen kaavan mukaista lupaa, jonka perusteella kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö saa oleskella laillisesti kyseisen jäsenvaltion alueella;
- 13) "alkuperämaalla" yhtä tai useampaa kansalaisuusvaltiota tai, jos kyseessä on kansalaisuudeton henkilö, entistä pysyvää asuinmaata;
- 14) "kansainvälisen suojelun poistamisella" määrittävän viranomaisen tai toimivaltaisen tuomioistuimen päätöstä peruuttaa kansainvälinen suojelu tai lakkauttaa se, myös jättämällä se uusimatta;
- 15) "määrittävällä viranomaisella" jäsenvaltion mitä tahansa lainkäyttöelimeen verrattavaa tai hallinnollista elintä, joka vastaa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelystä ja jolla on toimivalta tehdä niistä päätös menettelyn hallinnollisessa vaiheessa;
- 16) "sosiaaliturvalla" sosiaaliturvan aloja sellaisina kuin ne on vahvistettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004⁽¹⁹⁾ 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa;
- 17) "sosiaalihuollolla" myönnettäviä etuuksia, joiden tavoitteena on varmistaa sellaisten henkilöiden perustarpeiden täyttäminen, joilla ei ole riittäviä varoja;
- 18) "edunvalvojalla" luonnollista henkilöä tai organisaatiota, myös julkista elintä, jonka toimivaltaiset viranomaiset ovat nimenneet avustamaan ja edustamaan ilman huoltajaa olevaa alaikäistä tai soveltuvin osin toimimaan tämän puolesta, jotta voidaan varmistaa, että ilman huoltajaa oleva alaikäinen voi hyödyntää tämän asetuksen mukaisia oikeuksia ja noudattaa sen mukaisia velvollisuuksia, ja turvaamaan samalla alaikäisen etu ja hänen yleinen hyvinvointinsa.

II LUKU

KANSAINVÄLISTÄ SUOJELUA KOSKEVIEN HAKEMUSTEN ARVIOINTI

4 artikla

Tietojen toimittaminen ja tosiseikkojen ja olosuhteiden arviointi

1. Hakijan on toimitettava kaikki saatavillaan olevat seikat, jotka tukevat hänen kansainvälistä suojelua koskevaa hakemustaan. Tätä varten hakijan on tehtävä täysimääräisesti yhteistyötä määrittävän viranomaisen ja muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa ja pysyteltävä menettelyn koko keston ajan, myös hakemukseen liittyvien olennaisten seikkojen arvioinnin aikana, saapuvilla ja käytettävissä sen jäsenvaltion alueella, joka on vastuussa hänen hakemuksensa käsittelystä.

⁽¹⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 883/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta (EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1).

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut seikat koostuvat seuraavista:
 - a) hakijan lausumat; ja
 - b) kaikki hakijan saatavilla olevat asiakirjat, jotka koskevat seuraavia:
 - i) syyt, joiden vuoksi hakija hakee kansainvälistä suojelua;
 - ii) hakijan ikä;
 - iii) hakijan tausta, mukaan lukien asiaankuuluvien perheenjäsenten ja muiden sukulaisten tausta;
 - iv) hakijan henkilöllisyys;
 - v) hakijan kansalaisuus tai kansalaisuudet;
 - vi) hakijan aiempi asuinmaa ja -paikka tai aiemmat asuinmaat ja -paikat;
 - vii) hakijan aiemmat kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset;
 - viii) mahdollisen hakijaa koskevan asetuksessa (EU) 2024/1350 määritellyn uudelleensijoittamismenettelyn tai humanitaarisen maahanpääsymenettelyn tulokset;
 - ix) hakijan matkustusreitti; ja
 - x) hakijan matkustusasiakirjat.
3. Määrittävän viranomaisen on arvioitava kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseen liittyvät olennaiset seikat asetuksen (EU) 2024/1348 34 artiklan mukaisesti.
4. Sitä tosin on pidettävä vakavasti otettavana osoituksena siitä, että hakijalla on perusteltua aiheutta joutuvansa vainotuksi tai todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa, jollei ole hyvää syytä olettaa, ettei tällainen vaino tai vakava haitta tule toistumaan.
5. Jos hakijan lausumien yhden tai useamman erityisen näkökohdan tueksi ei ole esitetty asiakirjoja tai muita todisteita, näistä erityisistä näkökohdista ei vaadita lisätodisteita, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - a) hakija on todella yrittänyt esittää näyttöä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa tueksi;
 - b) kaikki hakijan saatavilla olevat olennaiset seikat on toimitettu ja muiden asiaan vaikuttavien seikkojen puuttumisesta on annettu tyydyttävä selitys;
 - c) hakijan lausumia pidetään johdonmukaisina ja uskottavina eivätkä ne ole ristiriidassa hakijan tapaukseen liittyvien saatavilla olevien tapauskohtaisten ja yleisten tietojen kanssa;
 - d) hakijan yleinen uskottavuus on todettu ottaen huomioon muun muassa ajankohta, jolloin hakija haki kansainvälistä suojelua.

5 artikla

Kansainvälisen suojelun tarpeen ilmeneminen sur place -tilanteessa

1. Perusteltu aihe pelätä joutuvansa vainotuksi tai todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa voi perustua seuraaviin:
 - a) tapahtumat, jotka ovat tapahtuneet hakijan lähdettyä alkuperämaasta; tai
 - b) toiminta, johon hakija on osallistunut lähdettyään alkuperämaasta, erityisesti jos todetaan, että toiminta, johon vedotaan, on hakijan alkuperämaassaan omaksumien vakaumusten, uskomusten tai suuntautumisen ilmaisemista tai jatkamista.

2. Jos vaara joutua vainotuksi tai kärsiä vakavaa haittaa perustuu olosuhteisiin, jotka hakija on luonut alkuperämaasta lähdettyään ainoana tai pääasiallisena tarkoituksenaan saada aikaan tarvittavat edellytykset kansainvälisen suojelun hakemiselle, määrittävä viranomaisen voi jättää kansainvälisen suojelun myöntämättä, edellyttäen että kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta tehtävä päätös on 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan Geneven yleissopimuksen, sellaisena kuin se on täydennettynä 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla, jäljempänä "Geneven yleissopimus", Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan mukainen.

6 artikla

Vainoa harjoittavat tai vakavaa haittaa aiheuttavat toimijat

Vainoa harjoittavia tai vakavaa haittaa aiheuttavia toimijoita voivat olla seuraavat:

- a) valtio;
- b) osapuolet tai järjestöt, jotka pitävät valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta valvonnassaan;
- c) muut kuin valtion toimijat, jos voidaan osoittaa, että 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut toimijat ovat kykenemättömiä tai haluttomia tarjoamaan suojelua vainolta tai vakavalta haitalta.

7 artikla

Suojelua tarjoavat toimijat

1. Suojelua vainolta tai vakavalta haitalta voivat tarjota vain seuraavat toimijat edellyttäen, että ne ovat kykeneviä ja halukkaita tarjoamaan tehokasta ja muuta kuin tilapäistä suojelua 2 kohdan mukaisesti:

- a) valtio;
- b) vakaat, vakiintuneet muut kuin valtion viranomaiset, kansainväliset järjestöt mukaan lukien, jotka pitävät valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta valvonnassaan.

2. Suojelun vainolta tai vakavalta haitalta on oltava tehokasta ja luonteeltaan muuta kuin tilapäistä. Tällaista suojelua katsotaan tarjottavan, kun 1 kohdassa tarkoitettut toimijat toteuttavat kohtuullisia toimenpiteitä estääkseen vainon tai vakavan haitan muun muassa siten, että niillä on toiminnassa tehokas oikeusjärjestelmä vainoksi katsottavien tekojen tai vakavan haitan toteamiseksi, niistä syytteeseen asettamiseksi ja niistä rankaisemiseksi, ja kun hakijalla on mahdollisuus saada tällaista suojelua.

3. Arvioidessaan, pitävätkö vakaat, vakiintuneet muut kuin valtion viranomaiset, kansainväliset järjestöt mukaan lukien, valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta valvonnassaan ja tarjoavatko ne 2 kohdassa tarkoitettua suojelua, määrittävän viranomaisen on otettava huomioon alkuperämaita koskevat tarkat ja ajantasaiset tiedot, jotka on hankittu tarkoituksenmukaisista ja saatavilla olevista kansallisista, unionin ja kansainvälisistä lähteistä, sekä asetuksen (EU) 2021/2303 11 artiklassa tarkoitettua yhteinen analyysi lähtömaiden tilanteesta ja ohjeistus, jos sellaisia on saatavilla.

8 artikla

Sisäisen suojelun vaihtoehto

1. Kun vainoa harjoittavina tai vakavaa haittaa aiheuttavina toimijoina eivät ole valtio eivätkä valtion toimijat, määrittävän viranomaisen on osana kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen arviointia tutkittava, onko niin, että hakija ei ole kansainvälisen suojelun tarpeessa, koska hän voi turvallisesti ja laillisesti matkustaa sekä päästä johonkin alkuperämaansa osaan ja hänen voidaan kohtuudella olettaa asettuvan sinne, ja onko niin, että maan kyseisessä osassa hakijalla

- a) ei ole perusteltua aiheita pelätä joutuvansa vainotuksi tai todellista vaaraa joutua kärsimään vakavaa haittaa; tai
- b) on mahdollisuus saada tehokasta ja muuta kuin tilapäistä suojelua vainolta tai vakavalta haitalta.

2. Kun vainoa harjoittavina tai vakavaa haittaa aiheuttavina toimijoina ovat valtio tai valtion toimijat, määrittävän viranomaisen on oletettava, että tehokasta suojelua ei ole hakijan saatavilla, eikä sen tarvitse suorittaa 1 kohdassa tarkoitettua tutkimusta.

Määrittävä viranomainen voi suorittaa 1 kohdassa tarkoitettua tutkimusta vain, kun on todettu selvästi, että vainon tai vakavan haitan vaara johtuu toimijasta, jonka valta rajoittuu selvästi tiettyyn maantieteelliseen alueeseen, tai kun valtion itsensä valvonnassa on vain tiettyjä osia kyseisestä maasta.

3. Määrittävän viranomaisen on suoritettava 1 kohdassa tarkoitettu tutkimus sen jälkeen, kun se on todennut, että hakijaan muussa tapauksessa sovellettaisiin tässä asetuksessa vahvistettuja aseman määrittelyä koskevia perusteita. On määrittävän viranomaisen velvollisuus näyttää toteen, että hakijan saatavilla on sisäisen suojelun vaihtoehto. Hakijalla on oltava oikeus esittää näyttöä ja toimittaa seikkoja, jotka osoittavat, että hänen tapauksessaan tällaista vaihtoehtoa ei ole. Määrittävän viranomaisen on otettava huomioon hakijan esittämä näyttö ja toimittamat seikat.

4. Tutkiessaan, onko hakijalla perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi tai todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa tai mahdollisuus saada suojelua vainolta tai vakavalta haitalta asianomaisen alkuperämaan jossakin osassa 1 kohdan mukaisesti, määrittävän viranomaisen on sillä hetkellä, kun se tekee päätöstä kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta, kiinnitettävä huomiota alkuperämaan kyseisessä osassa vallitseviin yleisiin olosuhteisiin sekä 4 artiklassa säädettyihin hakijan henkilökohtaisiin olosuhteisiin. Tätä varten määrittävän viranomaisen on otettava huomioon tarkat ja ajantasaiset tiedot, jotka on hankittu tarkoituksenmukaisista ja saatavilla olevista kansallisista, unionin ja kansainvälisistä lähteistä, sekä asetuksen (EU) 2021/2303 11 artiklassa tarkoitettua yhteistä analyysiä tiettyjen lähtömaiden tilanteesta ja ohjeistus, jos sellaisia on saatavilla.

5. Edellä olevan 1 kohdan soveltamiseksi määrittävän viranomaisen on otettava huomioon seuraavat seikat:

- a) yleiset olosuhteet alkuperämaan asianomaisessa osassa, mukaan lukien 7 artiklassa tarkoitettua suojelun saatavuus, tehokkuus ja kesto;
- b) hakijan henkilökohtaiset olosuhteet, jotka liittyvät sellaisiin tekijöihin kuin terveydentila, ikä, sukupuoli, myös sukupuoli-identiteetti, seksuaalinen suuntautuminen, etninen alkuperä ja kansalliseen vähemmistöön kuuluminen; ja
- c) se, pystyisikö hakija huolehtimaan omista perustarpeistaan.

6. Kun hakija on ilman huoltajaa oleva alaikäinen, määrittävän viranomaisen on otettava huomioon alaikäisen etu ja etenkin vakaiden ja asianmukaisten hoito- ja huoltajajärjestelyjen saatavuus.

III LUKU

MÄÄRITTELEMINEN PAKOLAISEKSI

9 artikla

Vainoksi katsottavat teot

1. Tekoa pidetään Geneven yleissopimuksen 1 artiklan A kohdassa tarkoitettuna vainoksi katsottavana tekona, jos
 - a) se on laatunsa tai toistuvuutensa vuoksi riittävän vakava muodostaakseen vakavan perusihmisoikeuksien loukkauksen ja erityisesti niiden oikeuksien loukkauksen, joista ei voida poiketa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 15 artiklan 2 kohdan nojalla; tai
 - b) se on sellainen kertymä erilaisia toimenpiteitä, myös ihmisoikeusloukkauksia, joka on riittävän vakava vaikuttaakseen yksilöön samalla tavalla kuin a alakohdassa tarkoitettu teko.
2. Edellä olevan 1 kohdan nojalla vainoksi katsottavia tekoja voivat olla muun muassa seuraavat:
 - a) ruumiillinen tai henkinen väkivalta, mukaan lukien seksuaalinen väkivalta;
 - b) lainsäädännölliset, hallinnolliset, poliisin toimintaan tai lainkäyttöön liittyvät toimenpiteet, jotka ovat itsessään syrjiviä tai jotka toteutetaan syrjivällä tavalla;
 - c) kohtuuton tai syrjivä syytteenpano tai rankaiseminen;

- d) muutoksenhakumahdollisuuden puuttuminen tai epääminen, minkä tuloksena on kohtuuton tai syrjivä rangaistus;
 - e) syytteesenpano tai rankaiseminen sen johdosta, että henkilö kieltäytyy asepalveluksesta selkkauksessa, jos asepalveluksen suorittamiseen sisältyisi 12 artiklan 2 kohdassa säädettyjen poissulkemisperusteiden soveltamisalaa kuuluvia rikoksia tai tekoja;
 - f) luonteeltaan sukupuoleen liittyvät tai lapsiin kohdistuvat teot.
3. Jotta hakija olisi 3 artiklan 5 kohdan määritelmän mukainen "pakolainen", 10 artiklassa tarkoitettujen vainon syiden ja tämän artiklan 1 kohdan nojalla vainoksi katsottavien tekojen tai tällaisilta teoilta suojelun puuttumisen välillä on oltava yhteys.

10 artikla

Vainon syyt

1. Vainon syitä arvioitaessa on otettava huomioon seuraavat seikat:
 - a) rodun käsitteeseen kuuluvat erityisesti ihonväriin, syntyperään tai tiettyyn etniseen ryhmään kuulumiseen liittyvät näkökohdat;
 - b) uskonnon käsitteeseen kuuluvat erityisesti teistiset, ei-teistiset ja ateistiset uskomukset, osallistuminen yksityisesti tai julkisesti, yksin tai yhdessä muiden kanssa muodolliseen uskonnonharjoittamiseen tai tällaisesta uskonnonharjoittamisesta pidättäytyminen, muut uskonnolliset toimet tai uskonnollisten mielipiteiden ilmaiseminen taikka uskontoon perustuva tai uskonnon määräämä henkilökohtainen tai ryhmän käyttäytyminen;
 - c) kansallisuuden käsitettä ei ole ymmärrettävä ainoastaan tietyn valtion kansalaisuudeksi tai kansalaisuudettomuudeksi, vaan se käsittää erityisesti kuulumisen tiettyyn ryhmään, jota yhdistää kulttuurinen, etninen tai kielellinen identiteetti, sama maantieteellinen tai poliittinen alkuperä tai sen yhteys toisessa valtiossa asuvaan väestöön;
 - d) tiettyyn yhteiskuntaryhmään kuulumisen käsitteeseen sisältyy erityisesti sellaiseen ryhmään kuuluminen,
 - i) jonka jäsenille on tai heille katsotaan olevan yhteistä sellainen luontainen ominaisuus tai yhteinen tausta, jota ei voi muuttaa, taikka sellainen ominaisuus tai uskomus, joka on niin keskeinen osa identiteettiä tai omaatuntoa, ettei heitä pitäisi vaatia luopumaan siitä; ja
 - ii) jolla on selvästi erottuva identiteetti asianomaisessa maassa, koska ympäröivä yhteiskunta mieltää sen erilaiseksi;
 - e) poliittisen mielipiteen käsitteeseen kuuluu erityisesti se, että hakijalla on mielipiteitä, ajatuksia tai uskomuksia asiasta, joka liittyy 6 artiklassa mainittuihin mahdollisiin vainoa harjoitaviin toimijoihin ja niiden politiikkoihin tai menetelmiin, riippumatta siitä, onko hakija toiminut näiden mielipiteiden, ajatusten tai uskomusten mukaisesti.

Alkuperämaan olosuhteista riippuen ensimmäisen alakohdan d alakohdassa tarkoitettu tiettyyn yhteiskuntaryhmään kuulumisen käsite sisältää kuulumisen ryhmään, jonka yhteisenä piirteenä on seksuaalinen suuntautuminen. Sukupuoleen liittyvät seikat, sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu mukaan lukien, on otettava asianmukaisesti huomioon määrittäessä kuulumista tiettyyn yhteiskuntaryhmään tai tällaisen ryhmän piirteitä.

2. Arvioitaessa sitä, onko hakijalla perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi, on merkityksellöntä, onko hakijalla todellisuudessa niitä rotuun, uskontoon, kansallisuuteen tai yhteiskuntaryhmään liittyviä tai poliittisia ominaisuuksia, jotka ovat johtaneet vainoon, jos vainoa harjoittava toimija liittyy kyseiset ominaisuudet hakijaan.

3. Arvioidessaan sitä, onko hakijalla perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi, määrittävä viranomais ei voi kohtuudella odottaa hakijan mukauttavan tai muuttavan käyttäytymistään, vakaumuksiaan tai identiteettiään tai pidättävän tietyistä käytännöistä, jos tällainen käyttäytyminen tai tällaiset vakaumukset ja käytännöt ovat olennainen osa hänen identiteettiään, välttääkseen vaaran joutua vainotuksi alkuperämaassaan.

*11 artikla***Lakkaaminen**

1. Kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö lakkaa olemasta pakolainen, jos yksi tai useampi seuraavista edellytyksistä täyttyy:
 - a) kolmannen maan kansalainen on vapaaehtoisesti uudelleen turvautunut kansalaisuusvaltionsa suojeluun;
 - b) kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on kansalaisuutensa menetettyään vapaaehtoisesti hankkinut sen takaisin;
 - c) kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on saanut toisen valtion kansalaisuuden ja saa kyseisen uuden kansalaisuusvaltionsa suojelua;
 - d) kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on vapaaehtoisesti asettunut uudelleen asumaan maahan, josta hän oli lähtenyt tai jonka ulkopuolelle hän oli jäänyt vainon pelosta;
 - e) kolmannen maan kansalainen ei voi enää kieltäytyä turvautumasta kansalaisuusvaltionsa suojeluun, koska olosuhteet, joiden vallitessa hänet tunnustettiin pakolaiseksi, ovat lakanneet olemasta;
 - f) kansalaisuudeton henkilö voi palata entiseen pysyvään asuinmaahansa, koska olosuhteet, joiden vallitessa hänet tunnustettiin pakolaiseksi, ovat lakanneet olemasta.

Ensimmäisen alakohdan e ja f alakohtaa ei sovelleta pakolaiseen, joka pystyy esittämään aiemmin koetusta vainosta johtuvia pakottavia syitä sille, että hän kieltäytyy turvautumasta kansalaisuusvaltionsa suojeluun tai, jos kyseessä on kansalaisuudeton henkilö, entisen pysyvän asuinmaansa suojelua.

2. Arvioidakseen, sovelletaanko 1 kohdan ensimmäisen alakohdan e ja f alakohtaa, määrittävän viranomaisen on
 - a) otettava huomioon tarkat ja ajantasaiset tiedot, jotka on hankittu tarkoituksenmukaisista ja saatavilla olevista kansallisista, unionin ja kansainvälisistä lähteistä, sekä asetuksen (EU) 2021/2303 11 artiklassa tarkoitettua yhteistä analyysiä tiettyjen lähtömaiden tilanteesta ja ohjeistus, jos sellaisia on saatavilla;
 - b) tarkastettava, onko olosuhteiden muutos luonteeltaan niin merkittävä ja muu kuin tilapäinen, ettei pakolaisen pelkoa joutua vainotuksi voida enää pitää perusteltuna.

*12 artikla***Poissulkeminen**

1. Pakolaisasema jätetään myöntämättä kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, jos
 - a) kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö kuuluu Geneven yleissopimuksen 1 artiklan D kohdan soveltamisalaan ja saa suojelua tai apua muilta Yhdistyneiden kansakuntien elimiltä tai toimistoilta kuin Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetulta; kun tällainen suojelu tai apu on jostakin syystä lakannut ilman, että kyseisen kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön asemaa on lopullisesti ratkaistu Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen hyväksymien asiaa koskevien päätöslauseلمien mukaisesti, kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on suoraan oikeutettu tämän asetuksen mukaisiin etuuksiin;
 - b) kyseisellä kolmannen maan kansalaisella tai kansalaisuudettomalla henkilöllä on sen valtion, johon hän on asettunut asumaan, toimivaltaitten viranomaisten tunnustamat kyseisen valtion kansalaisuuteen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet tai vastaavat oikeudet ja velvollisuudet.
2. Pakolaisasema jätetään myöntämättä kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, jos on vakavaa aihetta epäillä, että kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on
 - a) tehnyt rikoksen rauhaa vastaan, sotarikoksen tai rikoksen ihmisyyttä vastaan, siten kuin nämä rikokset on määritelty asiaankuuluissa kansainvälisissä sopimuksissa;

- b) tehnyt törkeän muun kuin poliittisen rikoksen turvapaikkamaan ulkopuolella ennen kuin kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö otettiin maahan pakolaisena eli ennen pakolaisaseman myöntämishetkeä. Erityisen julmat teot voidaan luokitella törkeiksi muiksi kuin poliittisiksi rikoksiksi, vaikka niillä väitettäisiin olleen poliittinen päämäärä;
- c) syylistynyt Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa sekä 1 ja 2 artiklassa vahvistettujen Yhdistyneiden kansakuntien päämäärien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin.
3. Edellä olevaa 2 kohtaa sovelletaan henkilöihin, jotka yllyttävät siinä mainittuihin rikoksiin tai tekoihin tai muulla tavoin osallistuvat niiden tekemiseen.
4. Kun määrittävä viranomais on arvioinut asianomaisen henkilön tekemien rikosten tai tekojen törkeyden ja hänen henkilökohtaisen vastuunsa, ottaen huomioon kaikki kyseisiin rikoksiin tai tekoihin liittyvät olosuhteet ja asianomaisen henkilön tilanteen, ja on sen perusteella todennut, että asiassa sovelletaan yhtä tai useampaa 2 tai 3 kohdassa säädettyä poissulkemisperustetta, määrittävä viranomais on jätettävä myöntämättä pakolaisasema hakijalle suorittamatta vainotuksi joutumisen pelkoon liittyvää suhteellisuusarviointia.
5. Määrittävän viranomaisen on osana 4 kohdassa tarkoitettua arviointia alaikäistä hakijaa koskevaa selvitystä 2 ja 3 kohdan nojalla suorittaessaan otettava huomioon muun muassa se, voitaisiinko alaikäisen katsoa olevan rikosoikeudellisessa vastuussa rikosoikeudellista vastuukärajaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jos hän olisi tehnyt rikoksen sen jäsenvaltion alueella, joka tutkii kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen.

IV LUKU

PAKOLAISASEMA

13 artikla

Pakolaisaseman myöntäminen

Määrittävän viranomaisen on myönnettävä pakolaisasema sellaiselle kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, joka täyttää pakolaisaseman myöntämisen edellytykset II ja III luvun mukaisesti.

14 artikla

Pakolaisaseman poistaminen

1. Määrittävän viranomaisen on poistettava kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön pakolaisasema, jos
- a) kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on lakannut olemasta pakolainen 11 artiklan mukaisesti;
- b) pakolaisasema olisi pitänyt jättää tai jätetään myöntämättä kyseiselle kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle 12 artiklan mukaisesti;
- c) kyseisen kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön vääristelemät tosiseikat, mukaan lukien väärin asiakirjojen käyttö, tai salaamat tosiseikat olivat ratkaisevia pakolaisaseman myöntämisen kannalta;
- d) on perusteltua aihetta olettaa, että kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on vaaraksi sen jäsenvaltion turvallisuudelle, jossa kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on;
- e) kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu erityisen törkeästä rikoksesta ja on vaaraksi sen jäsenvaltion yhteisölle, jossa kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on.
2. Tilanteissa, joissa sovelletaan 1 kohdan d ja e alakohtaa, määrittävä viranomais voi päättää olla myöntämättä pakolaisasemaa, jos kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta ei ole vielä tehty päätöstä.
3. Henkilöillä, joihin sovelletaan tämän artiklan 1 kohdan d ja e alakohtaa tai 2 kohtaa, on Geneven yleissopimuksen 3, 4, 16, 22, 31, 32 ja 33 artiklassa määrätyt tai niitä vastaavat oikeudet edellyttäen, että he ovat jäsenvaltiossa.

4. Pakolaisaseman myöntäneen määrittävän viranomaisen on yksilöllisesti osoitettava, että pakolaisaseman saanut henkilö on lakannut olemasta pakolainen tai hänelle ei olisi pitänyt ollenkaan myöntää pakolaisasemaa tai hänellä ei pitäisi enää olla pakolaisasemaa tämän artiklan 1 kohdassa vahvistetuista syistä. Poistamismenettelyn aikana sovelletaan asetuksen (EU) 2024/1348 66 artiklaa.

V LUKU

MÄÄRITTELEMINEN HENKILÖKSI, JOKA VOI SAADA TOISSIJAISTA SUOJELUA

15 artikla

Vakava haitta

Edellä 3 artiklan 6 alakohdassa tarkoitettulla vakavalla haitalla tarkoitetaan seuraavia:

- a) kuolemanrangaistus tai teloitus;
- b) hakijan alkuperämaassa kokema kidutus tai epäinhimillinen tai halventava kohtelu tai rangaistus; tai
- c) siviilihenkilön henkeä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaava vakava ja henkilökohtainen vaara, joka johtuu mielivaltaisesta väkivallasta kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä.

16 artikla

Lakkaaminen

1. Toissijaisen suojeluaseman saanut henkilö lakkaa olemasta henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua, kun kyseisen aseman myöntämiseen johtaneet olosuhteet ovat lakanneet olemasta tai muuttuneet siinä määrin, ettei suojelua enää tarvita.
2. Arvioidakseen, ovatko toissijaisen suojeluaseman myöntämiseen johtaneet olosuhteet lakanneet olemasta tai muuttuneet siinä määrin, ettei suojelua enää tarvita, määrittävän viranomaisen on
 - a) otettava huomioon tarkat ja ajantasaiset tiedot, jotka on hankittu tarkoituksenmukaisista ja saatavilla olevista kansallisista, unionin ja kansainvälisistä lähteistä, sekä asetuksen (EU) 2021/2303 11 artiklassa tarkoitettua yhteinen analyysi tiettyjen lähtömaiden tilanteesta ja ohjeistus, jos sellaisia on saatavilla;
 - b) otettava huomioon, onko olosuhteiden muutos luonteeltaan niin merkittävä ja muu kuin tilapäinen, että toissijaisen suojeluaseman saaneella henkilöllä ei enää ole todellista vaaraa joutua kärsimään vakavaa haittaa.
3. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta toissijaisen suojeluaseman saaneeseen henkilöön, joka pystyy esittämään aiemmin koetusta vakavasta haitasta johtuvia pakottavia syitä sille, että hän kieltäytyy turvautumasta kansalaisuusvaltionsa suojeluun tai, jos kyseessä on kansalaisuudeton henkilö, entisen pysyvän asuinmaansa suojeluun.

17 artikla

Poissulkeminen

1. Kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on katsottava henkilöksi, joka ei voi saada toissijaista suojelua, jos on vakavaa aihetta epäillä, että kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on
 - a) tehnyt rikoksen rauhaa vastaan, sotarikoksen tai rikoksen ihmisyyttä vastaan, siten kuin nämä rikokset on määritelty asiaankuuluvissa kansainvälisissä sopimuksissa;
 - b) tehnyt törkeän rikoksen ennen saapumistaan jäsenvaltion alueelle tai tuomittu törkeästä rikoksesta hänen sinne saavuttuaan;
 - c) syyllistynyt Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa sekä 1 ja 2 artiklassa vahvistettujen Yhdistyneiden kansakuntien päämäärien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin;

d) vaaraksi yhteisölle tai kansalliselle turvallisuudelle.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan henkilöihin, jotka yllyttävät siinä mainittuihin rikoksiin tai tekoihin tai muulla tavoin osallistuvat niiden tekemiseen.

3. Kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö voidaan katsoa henkilöksi, joka ei voi saada toissijaista suojelua, jos kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on ennen asianomaiseen jäsenvaltioon pääsemistään tehnyt yhden tai useamman 1 kohdan a, b tai c alakohdan soveltamisalaan kuulumattoman rikoksen, josta voitaisiin määrätä vankeusrangaistus, jos se olisi tehty asianomaisessa jäsenvaltiossa, ja jos kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on lähtenyt alkuperämaastaan ainoastaan välttääkseen kyseisistä rikoksista johtuvat seuraamukset.

4. Kun määrittävä viranomainen on arvioinut asianomaisen henkilön tekemien rikosten tai tekojen törkeyden ja hänen henkilökohtaisen vastuunsa, ottaen huomioon kaikki kyseisiin rikoksiin tai tekoihin liittyvät olosuhteet ja asianomaisen henkilön tilanteen, ja on sen perusteella todennut, että asiassa sovelletaan yhtä tai useampaa 1 tai 2 kohdassa säädettyä poissulkemisperustetta, määrittävän viranomaisen on jätettävä myöntämättä toissijainen suojeluasema hakijalle suorittamatta vakavan haitan vaaraan liittyvää suhteellisuusarviointia.

5. Määrittävän viranomaisen on osana 4 kohdassa tarkoitettua arviointia alaikäistä hakijaa koskevaa selvitystä 1 kohdan nojalla suorittaessaan otettava huomioon muun muassa se, voitaisiinko alaikäisen katsoa olevan rikosoikeudellisessa vastuussa rikosoikeudellista vastuukärajaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jos hän olisi tehnyt rikoksen sen jäsenvaltion alueella, joka tutkii kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tai, tapauksen mukaan, jos hänet olisi tuomittu törkeästä rikoksesta hänen sinne saavuttuaan.

VI LUKU

TOISSIJAINEN SUOJELUASEMA

18 artikla

Toissijaisen suojeluaseman myöntäminen

Määrittävän viranomaisen on myönnettävä toissijainen suojeluasema sellaiselle kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, joka voi saada toissijaista suojelua II ja V luvun mukaisesti.

19 artikla

Toissijaisen suojeluaseman poistaminen

1. Määrittävän viranomaisen on poistettava kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön toissijainen suojeluasema, jos

a) kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö on lakannut olemasta henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua, 16 artiklan mukaisesti;

b) toissijaisen suojeluaseman myöntämisen jälkeen todetaan, että kyseinen kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö olisi pitänyt katsoa tai katsotaan henkilöksi, joka ei voi saada toissijaista suojelua, 17 artiklan mukaisesti;

c) kyseisen kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön vääristelemät tosiseikat, mukaan lukien väärien asiakirjojen käyttö, tai salaamat tosiseikat olivat ratkaisevia toissijaisen suojeluaseman myöntämisen kannalta.

2. Toissijaisen suojeluaseman myöntäneen määrittävän viranomaisen on yksilöllisesti osoitettava, että toissijaisen suojeluaseman saanut henkilö on lakannut olemasta henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua, tai hänelle ei olisi pitänyt ollenkaan myöntää toissijaista suojeluasemaa tai hänellä ei pitäisi enää olla toissijaista suojeluasemaa tämän artiklan 1 kohdassa vahvistetuista syistä. Poistamismenettelyn aikana sovelletaan asetuksen (EU) 2024/1348 66 artiklaa.

VII LUKU

KANSAINVÄLISTÄ SUOJELUA SAAVIEN HENKILÖIDEN SUOJELUASEMAAN LIITTYVIEN OIKEUKSIEN JA VELVOLLISUUKSIEN SISÄLTÖ

I JAKSO

Yhteiset säännökset

20 artikla

Yleiset säännöt

1. Kansainvälistä suojelua saavilla henkilöillä on tässä luvussa vahvistetut oikeudet ja velvollisuudet, sanotun kuitenkin rajoittamatta Geneven yleissopimuksessa vahvistettuja oikeuksia ja velvollisuuksia.
2. Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden on voitava käyttää tässä luvussa säädettyjä oikeuksia sen jälkeen, kun heille on myönnetty kansainvälinen suojelu, ja niin kauan kuin heillä on pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema.
3. Jos kansainvälistä suojelua saavalle henkilölle ei myönnetä oleskelulupaa 15 päivän kuluessa kansainvälisen suojelun myöntämisestä, asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava väliaikaisia toimenpiteitä, kuten rekisteröinti tai asiakirjan myöntäminen, sen varmistamiseksi, että kansainvälistä suojelua saava henkilö voi tosiasiallisesti käyttää tässä luvussa säädettyjä oikeuksia, 25 ja 27 artiklassa säädetty oikeudet pois lukien, siihen asti, kun oleskelulupa myönnetään 24 artiklan mukaisesti.
4. Jos henkilöllä on todettu olevan erityistarpeita esimerkiksi siksi, että hän on alaikäinen, ilman huoltajaa oleva alaikäinen, vammainen henkilö, ikääntynyt henkilö, raskaana oleva nainen, yksinhuoltaja, joilla on alaikäinen tai täysi-ikäinen huollettavana oleva lapsi, ihmiskaupan uhri, vakavasti sairas henkilö, henkilö, jolla on mielenterveyshäiriö, tai henkilö, jota on kidutettu, joka on raiskattu tai joka on joutunut kokemaan muuta vakavaa henkistä, ruumiillista tai seksuaalista väkivaltaa, toimivaltaisten viranomaisten on otettava kyseiset erityistarpeet huomioon tämän luvun säännöksiä soveltaessaan.
5. Soveltaessaan tämän luvun säännöksiä, jotka koskevat alaikäisiä, toimivaltaisten viranomaisten on otettava ensisijaisena näkökohtana huomioon lapsen etu.

21 artikla

Suoja palauttamiselta

Palauttamiskiellon periaatetta on noudatettava unionin ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

22 artikla

Tietojen antaminen

Toimivaltaisten viranomaisten on annettava kansainvälistä suojelua saaville henkilöille tiedot pakolaisasemaan tai toissijaiseen suojeluasemaan liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista mahdollisimman pian tällaisen suojelun myöntämisen jälkeen. Nämä tiedot täsmennetään liitteessä I, ja

- a) ne on annettava kielellä, jota suojelua saava henkilö voi ymmärtää tai jota hänen voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän; ja
- b) niissä on viitattava nimenomaisesti seurauksiin, joita aiheutuu, jos unionissa liikkumista koskevassa 27 artiklassa säädettyjä velvoitteita ei noudateta.

23 artikla

Perheen yhtenäisyyden säilyttäminen

1. Sen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten, joka on myöntänyt kansainvälisen suojelun kansainvälistä suojelua saavalle henkilölle, on myönnettävä kansallisten menettelyjen mukaisesti oleskeluluvat kyseisen kansainvälisen suojelua saavan henkilön perheenjäsenille, jotka eivät henkilökohtaisesti täytä kansainvälisen suojelun myöntämisen edellytyksiä ja jotka hakevat oleskelulupaa kyseisessä jäsenvaltiossa, jos ei sovelleta tämän artiklan 3, 4 tai 5 kohtaa ja sikäli kuin tämä sopii yhteen perheenjäsenen henkilökohtaisen oikeudellisen aseman kanssa.
2. Edellä olevan 1 kohdan nojalla myönnetyn oleskeluluvan voimassaolo päättyy samana päivänä kuin kansainvälistä suojelua saavalle henkilölle myönnetyn oleskeluluvan voimassaolo, ja se voidaan uusia niin pitkäksi aikaa kuin kansainvälistä suojelua saavalle henkilölle myönnetty oleskelulupa uusitaan. Perheenjäsenelle myönnetyn oleskeluluvan voimassaoloaika ei voi jatkua kansainvälistä suojelua saavalle henkilölle myönnetyn oleskeluluvan päättymispäivän jälkeen.
3. Tämän asetuksen nojalla ei myönnetä oleskelulupaa perheenjäsenelle, joka ei saa tai ei saisi kansainvälistä suojelua III ja V luvun nojalla.
4. Tämän asetuksen nojalla ei myönnetä oleskelulupaa aviopuolisolle tai avopuolisolle, jos on selkeitä viitteitä siitä, että avioliitto tai avioliitonomainen suhde on solmittu yksinomaan sitä varten, että asianomainen henkilö voisi tulla asianomaiseen jäsenvaltioon tai oleskella siellä.
5. Jos asianomaista perheenjäsentä koskevat kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvät syyt sitä edellyttävät, oleskelulupaa ei myönnetä kyseiselle perheenjäsenelle ja mahdolliset jo myönnetty oleskeluluvat peruutetaan tai niitä ei uusita.
6. Perheenjäsenillä, joille on myönnetty oleskelulupa tämän artiklan 1 kohdan nojalla, on oikeus 25–32, 34 ja 35 artiklassa tarkoitettuihin oikeuksiin.
7. Jäsenvaltiot voivat soveltaa tätä artiklaa muihin lähiomaisiin, mukaan lukien sisarukset, jotka ovat asuneet yhdessä osana perhettä ennen hakijan saapumista jäsenvaltion alueelle ja jotka ovat riippuvaisia kansainvälistä suojelua saavasta henkilöstä. Jäsenvaltiot voivat soveltaa tätä artiklaa naimisissa olevaan alaikäiseen edellyttäen, että se on hänen etunsa mukaista.

II JAKSO

Asumiseen ja oleskeluun liittyvät oikeudet ja velvollisuudet

24 artikla

Oleskeluluvat

1. Kansainvälistä suojelua saavalla henkilöllä on oikeus oleskelulupaan niin pitkäksi aikaa kuin hänellä on pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema.
2. Asetuksessa (EY) N:o 1030/2002 säädetyn yhtenäisen kaavan mukainen oleskelulupa on myönnettävä mahdollisimman pian pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman myöntämisen jälkeen ja viimeistään 90 päivän kuluttua kansainvälisen suojelun myöntämispäätöksen tiedoksi antamisesta.
3. Oleskelulupa on myönnettävä maksutta tai sellaista maksua vastaan, joka ei ylitä kyseisen jäsenvaltion omilta kansalaisilta henkilökortin myöntämisestä perittävän maksun määrää.
4. Oleskeluluvan ensimmäisen voimassaoloajan on oltava vähintään kolme vuotta pakolaisaseman saaneen henkilön ollessa kyseessä ja vähintään vuosi toissijaisen suojeluaseman saaneen henkilön ollessa kyseessä.

Kun oleskeluluvan voimassaolo päättyy, se on uusittava vähintään kolmeksi vuodeksi pakolaisaseman saaneen henkilön ollessa kyseessä ja vähintään kahdeksi vuodeksi toissijaisen suojeluaseman saaneen henkilön ollessa kyseessä.

Oleskelulupien uusiminen on järjestettävä niin, että varmistetaan sallitun oleskeluajan jatkuminen keskeytyksettä luvan umpeutumisen uusitun luvan saamiseen edellyttäen, että kansainvälistä suojelua saava henkilö toimii uusimiseen liittyviä hallinnollisia muodollisuuksia säätelevän kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

5. Toimivaltaiset viranomaiset voivat peruuttaa oleskeluluvan tai jättää sen uusimatta vain, jos ne ovat poistaneet pakolaisaseman 14 artiklan mukaisesti tai toissijaisen suojeluaseman 19 artiklan mukaisesti.

25 artikla

Matkustusasiakirjat

1. Jollei pakolaisaseman saanutta henkilöä koskevasta kansallisesta turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä pakottavista syistä muuta johdu, toimivaltaisten viranomaisten on myönnettävä pakolaisaseman saaneelle henkilölle Geneven yleissopimuksen liitteessä olevan mallin mukainen matkustusasiakirja, joka täyttää asetuksessa (EY) N:o 2252/2004 säädetyt turvatekijöitä ja biometriikkaa koskevat vähimmäisvaatimukset. Tällaisten matkustusasiakirjojen on oltava voimassa pidempään kuin vuoden ajan.

2. Jollei toissijaista suojelua saavaa henkilöä koskevasta kansallisesta turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä pakottavista syistä muuta johdu, toimivaltaisten viranomaisten on myönnettävä toissijaisen suojeluaseman saaneelle henkilölle, joka ei voi saada tai uusia kansallista passia, matkustusasiakirja, joka täyttää asetuksessa (EY) N:o 2252/2004 säädetyt turvatekijöitä ja biometriikkaa koskevat vähimmäisvaatimukset. Tällaisten matkustusasiakirjojen on oltava voimassa pidempään kuin vuoden ajan.

3. Suorittaessaan velvollisuuksiaan tämän artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten, jotka eivät osallistu Schengenin säännöstöön, on myönnettävä pakolaisaseman saaneelle henkilölle Geneven yleissopimuksen liitteessä olevan mallin mukainen matkustusasiakirja, joka täyttää asetuksessa (EY) N:o 2252/2004 säädetyt turvatekijöitä ja biometriikkaa koskevat vähimmäisvaatimukset, ja otettava huomioon Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön eritelmät, erityisesti asiakirjassa 9303 esitetyt koneellisesti luettavia matkustusasiakirjoja koskevat eritelmät.

Suorittaessaan velvollisuuksiaan tämän artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten, jotka eivät osallistu Schengenin säännöstöön, on myönnettävä toissijaisen suojeluaseman saaneelle henkilölle, joka ei voi saada tai uusia kansallista passia, matkustusasiakirja, joka täyttää asetuksessa (EY) N:o 2252/2004 säädetyt turvatekijöitä ja biometriikkaa koskevat vähimmäisvaatimukset, ja otettava huomioon Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön eritelmät, erityisesti asiakirjassa 9303 esitetyt koneellisesti luettavia matkustusasiakirjoja koskevat eritelmät.

26 artikla

Liikkumisvapaus jäsenvaltiossa

Kansainvälistä suojelua saavilla henkilöillä on liikkumisvapaus kansainvälisen suojelun heille myöntäneen jäsenvaltion alueella, myös oikeus valita asuinpaikkansa kyseisellä alueella, samoin edellytyksin ja rajoituksin kuin muut kolmansien maiden kansalaiset, jotka asuvat laillisesti kyseisellä alueella ja joiden tilanne on yleisesti ottaen sama.

27 artikla

Liikkuminen unionissa

Kansainvälistä suojelua saavilla henkilöillä ei ole oikeutta oleskella muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, joka on myöntänyt heille kansainvälisen suojelun. Tämä ei rajoita heidän oikeuttaan

a) hakea lupaa ja saada lupa oleskella toisessa jäsenvaltiossa kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla tai asiaa koskevien unionin oikeuden säännösten tai kansainvälisten sopimusten määräysten nojalla;

- b) liikkua vapaasti Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 21 artiklassa asetettujen ehtojen mukaisesti.

III JAKSO

Kotoutumiseen liittyvät oikeudet

28 artikla

Mahdollisuus työntekoon

1. Kansainvälistä suojelua saavilla henkilöillä on oikeus työskennellä toisen palveluksessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajana asianomaiseen ammattiin tai julkishallintoon yleisesti sovellettavien sääntöjen mukaisesti välittömästi suojelun myöntämisen jälkeen.
2. Kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä on kohdeltava yhdenvertaisesti kansainvälisen suojelun heille myöntäneen jäsenvaltion omien kansalaisten kanssa, kun on kyse seuraavista:
 - a) työehdot, mukaan lukien vähimmäistyöikä, ja työolot, mukaan lukien palkka ja irtisanominen, työaika, lomat ja vapaapäivät sekä työterveyttä ja -turvallisuutta koskevat vaatimukset;
 - b) yhdistymisvapaus ja oikeus liittyä työntekijöitä tai työnantajia edustavan järjestön tai jonkin ammattialan järjestön jäseneksi, tällaisen järjestön myöntämät oikeudet ja etuudet mukaan lukien;
 - c) aikuisille tarkoitettu työllisyyskoulutus, ammatillinen koulutus, mukaan lukien ammattitaidon parantamiseksi järjestetyt kurssit ja käytännön työharjoittelu;
 - d) työvoimatoimistojen tarjoamat tieto- ja neuvontapalvelut.
3. Toimivaltaisten viranomaisten on tarvittaessa helpotettava täysimääräistä pääsyä 2 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitettuihin toimintoihin.

29 artikla

Koulutukseen pääsy

1. Kansainvälistä suojelua saaneita alaikäisiä on kohdeltava yhdenvertaisesti kansainvälisen suojelun heille myöntäneen jäsenvaltion omien kansalaisten kanssa, kun on kyse koulutusjärjestelmään pääsystä.

Kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä on edelleen kohdeltava yhdenvertaisesti kansainvälisen suojelun heille myöntäneen jäsenvaltion omien kansalaisten kanssa, kun on kyse keskiasteen koulutuksen loppuun suorittamisesta, huolimatta mahdollisesta täysi-ikäistymisestä.

2. Kansainvälistä suojelua saaneita täysi-ikäisiä henkilöitä on kohdeltava yhdenvertaisesti kansainvälisen suojelun heille myöntäneen jäsenvaltion omien kansalaisten kanssa, kun on kyse yleiseen koulutusjärjestelmään, täydennyskoulutukseen tai uudelleen koulutukseen pääsystä.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, toimivaltaiset viranomaiset voivat jättää myöntämättä tukia ja lainoja kansainvälistä suojelua saaneille täysi-ikäisille henkilöille, jos kyseisestä mahdollisuudesta säädetään kansallisessa lainsäädännössä.

30 artikla

Mahdollisuus päästä pätevyyskoulutuksen tunnustamista ja taitojen validointia koskevien menettelyjen piiriin

1. Kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä on kohdeltava yhdenvertaisesti kansainvälisen suojelun heille myöntäneen jäsenvaltion omien kansalaisten kanssa voimassa olevissa ulkomaisten tutkintojen, todistusten ja muiden muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tunnustamismenettelyissä.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on helpotettava kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden, joilla ei ole esittää asiakirjatodisteita pätevydestään, täysimääräistä pääsyä tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen menettelyjen piiriin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY⁽²⁰⁾ 2 artiklan 2 kohdan ja 3 artiklan 3 kohdan soveltamista.

3. Kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä on kohdeltava yhdenvertaisesti kansainvälisen suojelun heille myöntäneen jäsenvaltion omien kansalaisten kanssa, kun on kyse pääsystä asianmukaisiin järjestelmiin heidän aiempien oppimistulostensa ja kokemuksensa arvioimiseksi, validoimiseksi ja tunnustamiseksi.

31 artikla

Sosiaaliturva ja sosiaalihuolto

1. Kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä on kohdeltava yhdenvertaisesti kansainvälisen suojelun heille myöntäneen jäsenvaltion omien kansalaisten kanssa, kun on kyse sosiaaliturvasta ja sosiaalihuollosta.

Tiettyjen kansallisessa lainsäädännössä määritettyjen sosiaalihuollon muotojen piiriin pääsyn edellytykseksi voidaan asettaa kansainvälistä suojelua saavan henkilön tosiasiallinen osallistuminen kotouttamistoimenpiteisiin, jos tällaisiin toimenpiteisiin osallistuminen on pakollista, edellyttäen, että ne ovat helposti saavutettavia ja maksuttomia.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, yhdenvertainen kohtelu sosiaalihuollon suhteen voidaan toissijaisen suojeluaseman saaneiden henkilöiden tapauksessa rajoittaa perusetuuksiin, jos tästä mahdollisuudesta säädetään kansallisessa lainsäädännössä.

Perusetuuksiin on kuuluttava ainakin seuraavat:

- a) vähimmäistoimeentulotuki;
- b) sairaus- tai raskausajan tuki;
- c) vanhempainavustus, mukaan lukien päivähoidon tuki; ja
- d) asumisetuudet, sikäli kuin nämä etuudet myönnetään asianomaisen jäsenvaltion omille kansalaisille kansallisen lainsäädännön nojalla.

32 artikla

Terveydenhuolto

1. Kansainvälistä suojelua saavilla henkilöillä on oltava mahdollisuus saada terveydenhuoltoa samoin edellytyksin kuin kansainvälisen suojelun heille myöntäneen jäsenvaltion omilla kansalaisilla.

2. Kansainvälistä suojelua saaville henkilöille, joilla on erityistarpeita, kuten raskaana oleville naisille, vammaisille henkilöille, henkilöille, joita on kidutettu, jotka on raiskattu tai jotka ovat joutuneet kokemaan muuta vakavaa henkistä, ruumiillista tai seksuaalista väkivaltaa, taikka alaikäisille, jotka ovat joutuneet kokemaan hyväksikäyttöä, laiminlyöntiä, riistoa, kidutusta tai julmaa, epäinhimillistä ja halventavaa kohtelua tai kärsimään aseellisesta selkkauksesta, on järjestettävä riittävä terveydenhuolto, tarvittaessa myös mielenterveyshäiriöiden hoito, samoin edellytyksin kuin kansainvälisen suojelun heille myöntäneen jäsenvaltion omille kansalaisille.

33 artikla

Ilman huoltajaa olevat alaikäiset

1. Toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava kansallisen lainsäädännön mukaisesti tarvittavat toimenpiteet edunvalvojan nimittämiseksi ilman huoltajaa olevalle alaikäiselle mahdollisimman pian kansainvälisen suojelun myöntämisen jälkeen.

⁽²⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, ammattipätevyys-tunnustamisesta (EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22).

Toimivaltaiset viranomaiset voivat pitää saman henkilön, joka on nimetty edustajaksi asetuksen (EU) 2024/1348 23 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla tai direktiivin (EU) 2024/1346 27 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla toimimaan edunvalvojana ilman virallista nimittämistä.

Asetuksen (EU) 2024/1348 23 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu edustaja tai direktiivin (EU) 2024/1346 27 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu edustaja on vastuussa ilman huoltajaa olevasta alaikäisestä, kunnes tälle nimitetään edunvalvoja.

Ilman huoltajaa olevan alaikäisen edunvalvojaksi ei voida nimittää organisaatiota tai luonnollista henkilöä, jonka etu on tai saattaa olla ristiriidassa ilman huoltajaa olevan alaikäisen edun kanssa.

Silloin kun edunvalvojaksi nimitetään organisaatio, sen on mahdollisimman pian nimettävä luonnollinen henkilö, joka vastaa ilman huoltajaa olevan alaikäisen edunvalvojan tehtävistä tämän asetuksen mukaisesti.

2. Tätä asetusta sovellettaessa edunvalvojan on lapsen edun ja ilman huoltajaa olevan alaikäisen yleisen hyvinvoinnin turvaamiseksi

- a) varmistettava, että ilman huoltajaa oleva alaikäinen voi käyttää kaikkia tähän asetukseen perustuvia oikeuksiaan;
- b) avustettava ja tarvittaessa edustettava ilman huoltajaa olevaa alaikäistä, jos tämän pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema poistetaan; ja
- c) tapauksen mukaan avustettava 7 kohdassa säädettyssä perheenjäsenten jäljittämisessä.

Edunvalvojaa koskevat seuraavat vaatimukset:

- a) hänellä on oltava tarvittava asiantuntemus, ja hänen on saatava asianmukaista perus- ja jatkokoulutusta ilman huoltajaa olevien alaikäisten oikeuksista ja tarpeista, myös lapsen hyvinvoinnin turvaamista koskevista sovellettavista vaatimuksista;
- b) häntä sitoo työssään saamiensa tietojen osalta kansallisessa lainsäädännössä säädetty salassapitovelvollisuus;
- c) hänellä ei saa olla rikosrekisterimerkintöjä lapsiin liittyvistä rikoksista tai rikoksista, jotka antavat vakavaa aiheutta epäillä hänen kykyään ottaa vastuu lapsesta.

3. Toimivaltaisten viranomaisten on nimitettävä kukin edunvalvoja edustamaan oikeasuhtaista ja riittävän vähäistä määrää ilman huoltajaa olevia alaikäisiä, jotta voidaan varmistaa, että edunvalvojat pystyvät hoitamaan tehtävänsä tehokkaasti ja että ilman huoltajaa olevat alaikäiset voivat tosiasiallisesti käyttää oikeuksiaan ja etuuksiaan.

4. Jäsenvaltioiden on kansallisen lainsäädännön mukaisesti varmistettava, että on yhteisöjä, mukaan lukien oikeusviranomaiset, tai henkilöitä, jotka vastaavat edunvalvojen jatkuvasta valvonnasta ja seurannasta, jotta voidaan varmistaa, että edunvalvojat hoitavat tehtävänsä tyydyttävällä tavalla.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen yhteisöjen ja henkilöiden on tarkasteltava edunvalvojen tehtävien hoitamista, erityisesti, jos on viitteitä siitä, että edunvalvojat eivät hoida tehtäviään tyydyttävällä tavalla. Kyseisten yhteisöjen tai henkilöiden on viipymättä arvioitava mahdolliset valitukset, joita ilman huoltajaa olevat alaikäiset tekevät edunvalvojistaan.

Toimivaltaisten viranomaisten on tarvittaessa nimitettävä edunvalvojana toimivan henkilön tilalle toinen henkilö, erityisesti, jos ne katsovat, että ensiksi mainittu henkilö ei ole hoitanut tehtäviään asianmukaisesti.

Toimivaltaisten viranomaisten on selitettävä ilman huoltajaa olevalle alaikäiselle hänen ikätasolleen sopivalla tavalla ja siten, että alaikäinen varmasti ymmärtää, miten hän voi tehdä edunvalvojastaan valituksen luottamuksellisesti ja turvallisesti.

5. Toimivaltaisten viranomaisten on lapsen edun huomioon ottaen sijoitettava ilman huoltajaa oleva alaikäinen johonkin seuraavista:

- a) täysi-ikäisen sukulaisen luokse;
- b) sijaisperheeseen;
- c) alaikäisten majoittamiseen erikoistuneeseen keskukseseen; tai

d) muuhun alaikäisille soveltuvaan majoituspaikkaan.

Alaikäisen näkemykset on otettava huomioon hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.

6. Sisarukset on mahdollisuuksien mukaan pidettävä yhdessä ottaen huomioon asianomaisten ilman huoltajaa olevien alaikäisten etu ja erityisesti heidän ikänsä ja kehitystasonsa. Ilman huoltajaa olevien alaikäisten asuinpaikan muutokset on pidettävä mahdollisimman vähäisinä.

7. Jos ilman huoltajaa olevan alaikäisen perheenjäsenten jäljittäminen on aloitettu ennen kuin kyseiselle alaikäiselle myönnettiin kansainvälinen suojelu, sitä jatketaan kansainvälisen suojelun myöntämisen jälkeen. Jos perheenjäsenten jäljittämistä ei ole vielä aloitettu, se on aloitettava mahdollisimman pian pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman myöntämisen jälkeen edellyttäen, että tämä on alaikäisen edun mukaista.

Jos alaikäisen tai hänen lähiomaistensa henki tai koskemattomuus saattaa olla uhattuna, varsinkin, jos lähiomaiset ovat jääneet alkuperämaahan, on huolellisesti varmistettava, että kyseisiä henkilöitä koskevien tietojen keruu, käsittely ja välittäminen tapahtuu luottamuksellisesti, jotta vältetään vaarantamasta heidän turvallisuuttaan.

34 artikla

Majoituksen saanti

1. Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden on saatava majoitus vähintään vastaavin edellytyksin kuin kansainvälisen suojelun heille myöntäneen jäsenvaltion alueella laillisesti asuvat muut kolmansien maiden kansalaiset, joiden tilanne on yleisesti ottaen sama.

2. Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden hajautettua majoittamista koskevissa kansallisissa käytännöissä on varmistettava, että kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä kohdellaan yhdenvertaisesti, jollei erilainen kohtelu ole objektiivisesti perusteltua. Tällaisissa kansallisissa käytännöissä on varmistettava yhtäläiset mahdollisuudet majoituksen saannissa.

35 artikla

Mahdollisuus hyödyntää kotouttamistoimenpiteitä

1. Jotta edistetään ja helpotetaan kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kotoutumista kansainvälisen suojelun heille myöntäneeseen jäsenvaltioon, heidän on voitava hyödyntää jäsenvaltion tarjoamia tai edistämiä kotouttamistoimenpiteitä, joissa otetaan huomioon heidän erityistarpeensa ja joita toimivaltaiset viranomaiset pitävät tarkoituksenmukaisina, erityisesti kielikursseja, kansalaiskasvatusta, kotouttamisohjelmia ja ammatillista koulutusta.

2. Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden on osallistuttava kotouttamistoimenpiteisiin, jos osallistumisesta tehdään pakollista kansainvälisen suojelun heille myöntäneessä jäsenvaltiossa. Tällaisten kotouttamistoimenpiteiden on oltava helposti saavutettavia ja maksuttomia.

3. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 2 kohdassa säädetään, ja rajoittamatta 31 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan soveltamista jäsenvaltiot voivat periä maksun tietyistä pakollisista kotouttamistoimenpiteistä, jos kansainvälistä suojelua saavalla henkilöllä on riittävät varat eivätkä tällaiset maksut aiheuta kansainvälistä suojelua saavalle henkilölle kohtuutonta taakkaa.

4. Toimivaltaisten viranomaisten ei pidä soveltaa seuraamuksia kansainvälistä suojelua saaviin henkilöihin, jos he eivät pysty osallistumaan kotouttamistoimenpiteisiin sellaisten olosuhteiden vuoksi, joihin he eivät voi vaikuttaa.

36 artikla

Paluumuutto

Kansainvälistä suojelua saaville henkilöille, jotka haluavat palata kotimaahansa, voidaan tarjota apua.

VIII LUKU
HALLINNOLLINEN YHTEISTYÖ

37 artikla

Yhteistyö

Kunkin jäsenvaltion on nimettävä kansallinen yhteyspiste tämän asetuksen tarkoituksia varten ja ilmoitettava sen osoite komissiolle. Komissio toimittaa kyseiset tiedot muille jäsenvaltioille.

Jäsenvaltioiden on yhteistyössä komission kanssa toteutettava kaikki aiheelliset toimenpiteet, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat toimia suoraan yhteistyössä ja vaihtaa tietoja keskenään.

38 artikla

Henkilöstö

Viranomaisilla ja muilla tätä asetusta soveltavilla organisaatioilla on oltava tai niiden on saatava tarvittava koulutus, ja niitä sitoo tehtäviään suorittaessaan saamiensa henkilötietojen osalta kansallisessa lainsäädännössä säädetty luottamuksellisuuden periaate.

IX LUKU
LOPPUSÄÄNNÖKSET

39 artikla

Seuranta ja arviointi

Komissio toimittaa viimeistään 13 päivänä kesäkuuta 2028 ja sen jälkeen joka viides vuosi Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta ja ehdottaa asetukseen tarvittaessa tarpeellisia muutoksia.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle ensimmäisessä kohdassa tarkoitettun kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot viimeistään yhdeksän kuukautta ennen kyseisessä kohdassa vahvistetun määräajan päättymistä.

40 artikla

Direktiivin 2003/109/EY muuttaminen

Muutetaan direktiivi 2003/109/EY seuraavasti:

1) korvataan 4 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta seuraavasti:

”Laskettaessa 1 kohdassa tarkoitettua ajanjaksoa niiden henkilöiden osalta, joille on myönnetty kansainvälistä suojelua, huomioon otetaan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, jonka perusteella kansainvälinen suojelu myönnettiin, jättöpäivän ja asetuksen (EU) 2024/1347 (*) 24 artiklassa tarkoitettun oleskeluluvan myöntämispäivän välinen ajanjakso.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2024/1347, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle ja myönnetyn suojelun sisällölle, neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU kumoamisesta (EUVL L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj>).”;

2) lisätään 4 artiklaan kohta seuraavasti:

”3 a. Jos kansainvälistä suojelua saava henkilö tavataan muusta kuin kansainvälisen suojelun hänelle myöntäneestä jäsenvaltiosta eikä hänellä ole oikeutta oleskella tai asua siellä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön tai unionin tai kansainvälisen oikeuden mukaisesti, tällaista tilannetta edeltänyttä laillista oleskelujaksoa kansainvälisen suojelun myöntäneessä jäsenvaltiossa ei oteta huomioon laskettaessa 1 kohdassa tarkoitettua ajanjaksoa.

Poiketen siitä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, erityisesti silloin, jos kansainvälistä suojelua saava henkilö osoittaa, että oikeudeton oleskelu tai asuminen on johtunut olosuhteista, joihin kyseinen suojelua saava henkilö ei voinut vaikuttaa, jäsenvaltiot voivat kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti säätää, että tämä ei keskeytä 1 kohdassa tarkoitettua ajanjakson laskemista.”;

3) korvataan 26 artiklan ensimmäinen kohta seuraavasti:

”Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 23 päivänä tammikuuta 2006. Jäsenvaltioiden on saatettava 4 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan ja 3 a kohdan noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 12 päivänä kesäkuuta 2026. Niiden on viipymättä toimitettava kyseiset säännökset kirjallisina komissiolle.”.

41 artikla

Kumoaminen

Kumotaan direktiivi 2011/95/EU 12 päivästä kesäkuuta 2026. Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän asetukseen liitteessä II olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

Siltä osin kuin neuvoston direktiivi 2004/83/EY⁽²¹⁾ sitoo edelleen jäsenvaltioita, joita direktiivi 2011/95/EU ei sido, direktiivi 2004/83/EY kumotaan siitä päivästä alkaen, jona tämä asetus sitoo kyseisiä jäsenvaltioita. Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän asetukseen.

42 artikla

Voimaantulo ja sovellettavuus

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tätä asetusta sovelletaan 1 päivästä heinäkuuta 2026.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä 14 päivänä toukokuuta 2024.

Euroopan parlamentin puolesta

Puheenjohtaja

R. METSOLA

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

H. LAHBIB

⁽²¹⁾ Neuvoston direktiivi 2004/83/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä (EUVL L 304, 30.9.2004, s. 12).

LIIITE I

Kansainvälistä suojelua saaville henkilöille annettavat tiedot

Kansainvälistä suojelua saaville henkilöille on mahdollisimman pian kansainvälisen suojelun myöntämisen jälkeen annettava vähintään seuraavat tiedot heidän pakolaisasemaansa tai toissijaiseen suojeluasemaansa liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista. Tietojen antajana voivat tarvittaessa olla eri viranomaiset, palveluntarjoajat tai asiaankuuluvat yhteyspisteet.

I. Tiedot asumiseen ja oleskeluun liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista:

a) kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden oikeus oleskelulupaan (24 artikla):

— miten ja mistä oleskelulupaa haetaan sekä tiedot toimivaltaisesta viranomaisesta tai asiaankuuluvasta yhteyspisteestä;

b) kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden perheenjäsenten oikeus oleskelulupaan (23 artikla):

— miten ja mistä oleskelulupaa haetaan sekä tiedot toimivaltaisesta viranomaisesta tai asiaankuuluvasta yhteyspisteestä;

— tiedot oleskeluluvan saaneiden perheenjäsenten oikeuksista;

c) oikeus hakea matkustusasiakirjaa (25 artikla):

— miten ja mistä matkustusasiakirjaa haetaan sekä tiedot toimivaltaisesta viranomaisesta tai asiaankuuluvasta yhteyspisteestä;

d) oikeus liikkua vapaasti jäsenvaltiossa ja liikkumisen mahdolliset rajoitukset (26 artikla):

— tapauksen mukaan vaatimus asettua asumaan tai rekisteröityä tiettyyn kuntaan sekä tiedot toimivaltaisesta viranomaisesta tai asiaankuuluvasta yhteyspisteestä;

e) oikeus liikkua vapaasti unionissa (27 artikla):

— velvollisuus asua kansainvälisen suojelun myöntäneessä jäsenvaltiossa;

— oikeus liikkua Schengen-alueella ja tällaisen oikeuden käyttämisen edellytykset, sellaisina kuin ne täsmennetään Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 21 artiklassa, sekä oikeus hakea lupaa ja saada lupa oleskella toisessa jäsenvaltiossa kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla tai asiaa koskevien unionin oikeuden säännösten tai kansainvälisten sopimusten määräysten nojalla;

— mahdolliset seuraamukset, jotka vaikuttavat vuosien laskemiseen direktiivin 2003/109/EY mukaisesti ja asetuksen (EU) 2024/1351 mukaiseen takaisinottomenettelyyn, jos kansainvälistä suojelua saava henkilö ei noudata asiaankuuluvia sääntöjä ja oleskelee sallittua pidempään ilman lupaa Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen vastaisesti taikka oleskelee tai asuu toisessa jäsenvaltiossa ilman lupaa.

II. Tiedot kotoutumiseen liittyvistä oikeuksista:

a) työntekomahdollisuutta koskeva oikeus (28 artikla):

— toisen palveluksessa työskentelyä tai itsenäistä ammatinharjoittamista koskevat hallinnolliset vaatimukset;

— tapauksen mukaan julkishallinnon palvelussuhteisiin liittyvät rajoitukset;

— asiaankuuluva työvoimatoimisto tai yhteyspiste, josta saa lisätietoja;

b) alaikäisten koulutukseen pääsyä koskeva oikeus (29 artiklan 1 kohta):

— oppivelvollisuuden alaikäraja;

- tapauksen mukaan koulutusjärjestelmään pääsyä koskevat hallinnolliset vaatimukset;
 - c) täysi-ikäisten henkilöiden yleiseen koulutusjärjestelmään pääsyä koskeva oikeus (29 artiklan 2 kohta):
 - yleiseen koulutusjärjestelmään pääsyä koskevat vaatimukset, myös hallinnolliset vaatimukset;
 - d) pätevyyden tunnustamista ja taitojen validointia koskevien menettelyjen piiriin pääsyä koskeva oikeus (30 artikla):
 - toimivaltaiset kansalliset viranomaiset tai asiaankuuluvat yhteyspisteet, jotka antavat tietoa säännellyistä ammateista, joita voidaan harjoittaa vasta sen jälkeen, kun ammattipätevyys on virallisesti tunnustettu, ja tällaisen tunnustamisen edellyttämät hallinnolliset menettelyt;
 - e) tiedot asianmukaisista järjestelmistä aiempien oppimistulosten ja kokemuksen arvioimiseksi, validoimiseksi ja tunnustamiseksi (30 artiklan 3 kohta):
 - tapauksen mukaan tiedot tällaisista järjestelmistä ja asiaankuuluva yhteyspiste, josta saa lisätietoja;
 - f) oikeus yhdenvertaiseen kohteluun maan omien kansalaisten kanssa sosiaaliturvan osalta (31 artikla):
 - asiaankuuluva yhteyspiste, josta saa lisätietoja;
 - g) oikeus sosiaalihuoltoon (31 artikla):
 - tapauksen mukaan luettelo etuuksista, joita ei myönnetä toissijaista suojelua saaville henkilöille;
 - asiaankuuluva yhteyspiste, josta saa lisätietoja;
 - h) oikeus saada terveydenhuoltoa samoin edellytyksin kuin maan omat kansalaiset (32 artikla):
 - yleiset tiedot terveydenhuollon saamisen edellytyksistä;
 - tapauksen mukaan yhteyspiste, josta saa tietoa hyväksikäytön, riiston, kidutuksen tai julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun uhrien saatavilla olevista palveluista;
 - i) kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden oikeus saada majoitusta vastaavin edellytyksin kuin jäsenvaltioiden alueella laillisesti asuvat muiden kolmansien maiden kansalaiset (34 artikla):
 - tapauksen mukaan perustiedot saatavilla olevista sosiaalisen asuntotarjonnan järjestelmistä;
 - tapauksen mukaan hajautettua majoittamista koskeviin käytäntöihin liittyvät asuinpaikkavaatimukset;
 - toimivaltainen viranomainen tai asiaankuuluva yhteyspiste, josta saa lisätietoja;
 - j) oikeus hyödyntää tarkoituksenmukaisina pidettyjä kotouttamistoimenpiteitä, joihin osallistuminen voi tapauksen mukaan olla pakollista (35 artikla):
 - tapauksen mukaan tiedot pakollisista kotouttamistoimenpiteistä;
 - asiaankuuluva yhteyspiste, josta saa lisätietoja.
- III. Tiedot ilman huoltajaa olevien alaikäisten erityisistä oikeuksista (33 artikla):
- tiedot oikeudesta edunvalvojan ja edunvalvojan velvollisuuksista;
 - tiedot siitä, miten edunvalvojasta voi tehdä valituksen.

LIITE II

Vastaavuustaulukko

Direktiivi 2011/95/EU	Tämä asetus
1 artikla	1 artikla
2 artiklan a alakohta	3 artiklan 3 alakohta
2 artiklan b alakohta	3 artiklan 4 alakohta
2 artiklan c alakohta	—
2 artiklan d alakohta	3 artiklan 5 alakohta
2 artiklan e alakohta	3 artiklan 1 alakohta
2 artiklan f alakohta	3 artiklan 6 alakohta
2 artiklan g alakohta	3 artiklan 2 alakohta
2 artiklan h alakohta	3 artiklan 7 alakohta
2 artiklan i alakohta	3 artiklan 8 alakohta
2 artiklan j alakohdan johdantokappale	3 artiklan 9 alakohdan johdantokappale
2 artiklan j alakohdan ensimmäinen luettelma kohta	3 artiklan 9 alakohdan a alakohta
2 artiklan j alakohdan toinen luettelma kohta	3 artiklan 9 alakohdan b alakohta
2 artiklan j alakohdan kolmas luettelma kohta	3 artiklan 9 alakohdan c alakohta
2 artiklan k alakohta	3 artiklan 10 alakohta
2 artiklan l alakohta	3 artiklan 11 alakohta
2 artiklan m alakohta	3 artiklan 12 alakohta
2 artiklan n alakohta	3 artiklan 13 alakohta
—	3 artiklan 14, 15, 16, 17 ja 18 alakohta
3 artikla	—
4 artiklan 1 ja 2 kohta	4 artiklan 1 ja 2 kohta
—	4 artiklan 3 kohta
4 artiklan 3 kohdan a–e alakohta	— ⁽¹⁾
4 artiklan 4 ja 5 kohta	4 artiklan 4 ja 5 kohta
5 artikla	5 artikla
6 artikla	6 artikla
7 artikla	7 artikla

Direktiivi 2011/95/EU	Tämä asetus
8 artiklan 1 kohta	8 artiklan 1 kohta
—	8 artiklan 2 ja 3 kohta
8 artiklan 2 kohta	8 artiklan 4 kohta
—	8 artiklan 5 ja 6 kohta
9 artikla	9 artikla
10 artiklan 1 ja 2 kohta	10 artiklan 1 ja 2 kohta
—	10 artiklan 3 kohta
11 artiklan 1 kohta	11 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
11 artiklan 2 kohta	11 artiklan 2 kohdan a ja b alakohta
11 artiklan 3 kohta	—
12 artiklan 1 kohta	12 artiklan 1 kohta
12 artiklan 2 kohdan a, b ja c alakohta	12 artiklan 2 kohdan a, b ja c alakohta
12 artiklan 3 kohta	12 artiklan 3 kohta
—	12 artiklan 4 ja 5 kohta
13 artikla	13 artikla
14 artiklan 1 kohta	14 artiklan 1 kohdan a alakohta
14 artiklan 2 kohta	14 artiklan 4 kohta
14 artiklan 3 kohdan a alakohta	14 artiklan 1 kohdan b alakohta
14 artiklan 3 kohdan b alakohta	14 artiklan 1 kohdan c alakohta
14 artiklan 4 kohdan a alakohta	14 artiklan 1 kohdan d alakohta
14 artiklan 4 kohdan b alakohta	14 artiklan 1 kohdan e alakohta
14 artiklan 5 kohta	14 artiklan 2 kohta
14 artiklan 6 kohta	14 artiklan 3 kohta
—	14 artiklan 4 kohta
15 artikla	15 artikla
16 artiklan 1 kohta	16 artiklan 1 kohta
16 artiklan 2 kohta	16 artiklan 2 kohdan a ja b alakohta
16 artiklan 3 kohta	16 artiklan 3 kohta
17 artiklan 1 kohdan a, b, c ja d alakohta	17 artiklan 1 kohdan a, b, c ja d alakohta
17 artiklan 2 kohta	17 artiklan 2 kohta

Direktiivi 2011/95/EU	Tämä asetus
17 artiklan 3 kohta	17 artiklan 3 kohta
—	17 artiklan 4 ja 5 kohta
18 artikla	18 artikla
19 artiklan 1 kohta	19 artiklan 1 kohdan a alakohta
19 artiklan 2 kohta	19 artiklan 1 kohdan b alakohta
19 artiklan 3 kohdan a alakohta	19 artiklan 1 kohdan b alakohta
19 artiklan 3 kohdan b alakohta	19 artiklan 1 kohdan c alakohta
19 artiklan 4 kohta	19 artiklan 2 kohta
21 artikla	21 artikla
20 artiklan 1 kohta	20 artiklan 1 kohta
22 artikla	20 artiklan 2 kohta
20 artiklan 3 kohta	20 artiklan 4 kohta
20 artiklan 4 kohta	20 artiklan 4 kohta
20 artiklan 5 kohta	20 artiklan 5 kohta
21 artiklan 1 kohta	21 artikla
21 artiklan 2 kohta	—
21 artiklan 3 kohta	—
22 artikla	22 artikla
23 artiklan 1 kohta	—
23 artiklan 2 kohta	23 artiklan 1 ja 4 kohta
—	23 artiklan 2 kohta
23 artiklan 3 kohta	23 artiklan 3 kohta
23 artiklan 4 kohta	23 artiklan 5 kohta
23 artiklan 5 kohta	23 artiklan 7 kohta
24 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	24 artiklan 2 kohta
24 artiklan 2 kohta	26 artiklan 4 kohdan toinen alakohta
25 artikla	25 artikla
26 artiklan 1 kohta	28 artiklan 1 kohta
26 artiklan 2 kohta	28 artiklan 2 kohdan c ja d alakohta
26 artiklan 3 kohta	28 artiklan 3 kohta

Direktiivi 2011/95/EU	Tämä asetus
26 artiklan 4 kohta	31 artikla
27 artikla	29 artikla
28 artiklan 1 ja 2 kohta	30 artiklan 1 ja 2 kohta
—	30 artiklan 3 kohta
29 artiklan 1 kohta	31 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
—	31 artiklan 1 kohdan toinen alakohta
29 artiklan 2 kohta	31 artiklan 2 kohta
30 artikla	32 artikla
31 artiklan 1 kohta	33 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
—	33 artiklan 1 kohdan toinen alakohta
31 artiklan 2, 3, 4, 5 ja 6 kohta	33 artiklan 2, 3, 4, 5, 6 ja 7 kohta
32 artikla	34 artikla
33 artikla	26 artikla
34 artikla	35 artiklan 1 kohta
—	35 artiklan 2 kohta
35 artikla	36 artikla
36 artikla	37 artikla
37 artikla	38 artikla
38 artikla	39 artikla
39 artikla	—
—	40 artikla
40 artikla	41 artikla
41 artikla	42 artikla
42 artikla	—

(¹) Katso asetuksen (EU) 2024/1348 33 artiklan 2 kohta.